

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

No. 49. New York, December 9, 1910, penktadienis, gruodžio 9d. VOL. III.

THE LITHUANIAN WEEKLY "TEVYNĖ"
Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St., New York, City.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

For members of Lithuanian Alliance of America in the United States 50c.
For non members, in the United States.....\$1.25
For members of Lithuanian Alliance of America to Foreign Countries \$1.00
For non members to Foreign Countries \$1.75

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:
"TEVYNĖ", 307 W. 30th St., New York.

SAVAITRAŠTIS "TĖVYNĖ"

Išcina kas penktadienis S.L.A. lėšomis.

PRENUMERATA METUI:

Susivienyjiimo Lietuvių Amerikoje sąnariams Suvienytose Valst.	50 c.
Ne sąnariams Suvienytose Valstijose.....	\$1.25
Susivienyjiimo Lietuvių Amerikoje sąnariams kitose viešpatystėse.....	\$1.00
Ne sąnariams kitose viešpatystėse.....	\$1.75

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TĖVYNĖ", 307 W. 30th St., New York.

Laikas tai pinigai!

Laikas dar brangesnis už pinigus, nes pinigus. praleistus ant nieko, galima vėl atgauti—uždirbti, bet laiką ant nieko praleista, jau niekad neatgausi ir už visus pasaulio turtus. Todėl naudingai vartok tą brangiausį savo gyvenime laiką. Ką veiki ir ką manai veikti ilgais rudenio ir žiemos vakarais? Smagiai laiką praleisti ant įvairių nekaltų (o gal ir "kaltų") pasilinksminimų, ar taip? Gerai. Pasilinksmini kiekvienam reik ir kiekvienas tą daro, bet išmintingas yra tas, kas ir pasilinksminime moka atrasti sau naudą. Vienu iš labai smagių ir pats naudingiausias būdas praleidimo laiko yra skaitymas. Kad skaitymas būtų naudingas, knyga turi būti gera; kad skaitymas būtų smagus ir neilsinantis, knyga turi būti lengvai ir užimančiai parašyta. Ne kiekviena knyga yra tokia, todėl reik žinoti, kokias knygas išsirinkti. **TEVYNĖS MYLETOJU DRAUGIJA** (Association of Lithuanian Patriots), kuri turi apie keturis tūkstančius sąnarių ir kuri užsiima tik apšvietos platinimu, pagalbės Jums netik smagiai laiką praleisti, bet tuom pačiu kartu ir daug žingeidais ir naudingais darsizinti. Todėl tēmykit šitą vietą "Tėvynė". Čia bus nurodytos ne kurios knygos, 1) kurias skaitysit taip lengvai ir žingeidžiai, kaip geriausią pasaką; 2) Kurios tuom pačiu laiku atneš Jums daugiau naudos, negu Jūs tikėtės; 3) Kurias skaitant norėsite, kad vakaras būtų 24 valandos ilgas ir 4) Kurios Jums prekiaus (kaštuos) mažiau, negu tabakas, surukytas per mėnesį. Čia bus nurodytos tikrai moksliskos ir abelnai rimto turinio knygos. Jokių "herezijų" ir šiukšlių neįrašysime, nes čia nerasite; Tėv. Myl. Draugija užsiima tik tikros, grinos apšvietos platinimu. Kiekvienas norėtų būti laimingas šiame gyvenime, bet ne visi yra. Kodėl? Todėl, jog daugumas gyvena "kaip papuolė", be jokio pleno ateitin, diena nuo dienos. Tokiam niekad niekas nesiseks. Jeigu Jūs taip gyvenote iki šiolei, meskit tą būdą, nes nieko gers Jus nelaukia. Padarykit plėną, kaip manote gyventi, ką norite atsiekti ateityje. **Padarykit ta tuojaus!** Kiekviena valanda, kurią praleisite, jau už jokių pinigų nesugrįš ir skaitykit ją prazuvusią per niek. Taigi tuojaus pradėkite savo ateitimi rūpintis. **TEVYNĖS MYL. DRAUGIJA**, vardan tėvynės meilės, pagalbės kiekvienam, kuris nori žinoti DAUGIAU, negu jis DABAR ŽINO. **TIK TAM SEKASI GYVENIME, KURIS ŠIADIEK STENGIASI ŽINOT TRUPUTĮ DAUGIAU, NEGU JIS ŽINOJO VAKAR.** Lengviausia ir pigiausia išcina apsišviesti, jaigu kas žino, kaip ir kokias knygas skaityti.

Tēmykit sekančius "Tėvynės" numerius!
Tēmykit visi: T.M.D. kuopos, T.M.D. sąnariai ir ypatingai Jūs, kurie prie šios draugies dar neprigulit!

Dėlei Encyklopedijos leidimo.

Kad mums šiandien yra reikalinga encyklopedija —negali būti dviejų nuomonių.

Ta spraga jau senai jaučiama mūsų jaunutėj kultūroj. Minios savamokslių, jieškėnčių atsakymo ant daugybės užimančių juos klausimų, labai tankiai turi pasilikti be atsakymo, nes kitos kalbos apart lietuvių nepažįsta.

Jaigu encyklopedija, iš vienos pusės, užganėdins šviesos reikalavimus savamokslių ir vidutiniškai apsišvietusių, tai, iš kitos pusės, pašauks prie darbo visą legijoną mokslininkų ir rašytojų, kurie, norėdami prigulinti atlikti apsiimtąjį darbą, turės įsigilinti į apsirinktąją mokslo šaką, turės pažinti visą tos mokslo šakos literatūrą ir tuomi pagilins ir praplatins savo pačių žinias.

Tokia *rimtai* (sakau rimtai, bet ne bile kaip) atlikta mūsų encyklopedijos laida atneš mūsų tautai dvigubą naudą: pakels abelną tautos kultūrą ir suteiks tautai eilę rimtų mokslinių jėgų, kurios ilgainiu (neišsigąskite! perspėju išanksto, nenorėdamas tūliems pesimistams įvaryti priepuolą) galės tapti branduoliu mūsų universiteto.

* * *

Kada, kur ir kaip kilo encyklopedijos leidimo sumanymas—nesvarbu; vienok, lai bus leista man čia padaryti keletą pastabų.

Šįmet būdamas Amerikoje, padaviau draugų T. M. D. Literatišk. Komiteto narių apsvartymui encyklopedijos leidimo sumanymą ir, jiems principijališkai pritariant, padaviau tą sumanymą T. M. D. Centro Valdybos apsvartymui.

T. M. D. Centro Valdyba, atsižvelgdama į tai, jog V. Kudirkos raštų laida ištuštino T. M. D. išdą, nedrįso artimiausioje ateityje pradėti vykinti šį milžinišką sumanymą ir nusprendė kol kas leisti "Grunwald'ą", o tuom žyg stiprinti draugijos jėgas, idant ilgainiui galėtų įvykdinti tą milžinišką sumanymą.

Literat. Komitetas apsiėmė tuom tarpu rinkti, ruošti medegą encyklopedijos leidimui, sužinoti, susitarti su žymiaisiais Lietuvių mokslininkais.

Sugrįžęs iš seimo Paryžiun, ėmiau dairytis, jieškoti tame kultūros centre medegos, tinkamos mūsų sumanytaijai encyklopedijai. Netrukus aptikau vienoj-kitoj garsioj Francūzų išleistuvėje daugybę klišių, kurias pasižadėjo perleisti mūsų encyklopedijai labai pigiai.

T. M. D. valdybos manoma buvo rengtis prie to svarbaus mūsų kultūrai darbo ramiai, rimtai, be bereikalingo trukšmo, nesiskubinant. Tuom tarpu vienas T. M. D. narys M. B., nugirdęs apie naujai sumanytąjį T. M. D. leidimą-encyklopediją, pajudino tą klausymą viešai No. 36 "Tėvynės". Ant to atsiliepė Ex-Valparaisietis "Lietuvos" No. 39 ir aš "Tėvynės" No. 40 ir "Lietuvos" No. 40, aiškindamas, kas buvo nutarta Chicagoje T. M. D. Centro Valdybos susirinkime

kas link encyklopedijos ir ragindamas T. M. D. draugus platinti ir stiprinti draugiją, idant ji valiotų pakelti tą naują naštą, kurią ji žada užkrauti ant savo pečių.

Tūli Amerikos biznierių, matydami encyklopedijos klausimą pilnai pribrendusiu, užsimanė pasinaudoti juomi savo naudai, užbėgdami T. M. D. už akių ir visai neatsižiūrėdami į tą, ar jie galės tinkamai atlikti tą darbą.

Taip "Lietuvos" No. 40 "Lietuvos" išleistuvė pridūrė prie mano straipsnio (atviro laiško į Tėvynės Mylėtojus) gan įdomią pastabą, pranešdama, jog ėmus keliems Tėvynės Mylėtojų Draugijos sąnariams svarstyti encyklopedijos leidimo reikalą, ji pati išleisianti 3 tomų encyklopediją, o T. M. D.-jai ji ("Lietuvos" išleistuvė) paliekanti *liuosą kelią* (pati už akių užbėgdama) *manyti* apie išleidimą didelės encyklopedijos už 15-20 metų.

Čia vėl atsikartoja tas pats, kas buvo pirm 2 metų, pakėlus man klausimą išleidimo visų V. Kudirkos raštų krūvoj. Ta pati "Lietuvos" išleistuvė pakėlė tuomet audrą (Nebrekučio straipsnis) už tai, kad V. Kudirkos raštų spauda tapo ne jai pavesta.

Dabarties lygiai dėlei tos pat priežasties p. Olševskis pasiskubino išsiuntinėti Europiečiams atsišaukimus be tvarkos ir programo, kaip teisingai pastebi p. Samulaitis "L. Ž." No. 84, kviesdamas juos sandarbininkauti ir klausdamas jų patarimo.

"Lietuvos" išleistuvė savo encyklopedijoj žada pirmą vietą pavesti Lietuvos tyrinėjimui ir kviečia prie to eilę europiečių sandarbininkų,—labai gerai; kitus dalykus žada imti iš kitų encyklopedijų, k. a. "Encyclopedia Britannica", Brockhaus'o ir kitų. Kokią vertę turės tos kompiliacijos, supras kiekvienas, kuriam teko vartyti minėtas encyklopedijas, leistas pirm kelių dešimčių metų (Encyclopedia Britannica pradėta 1875 m., o Brockhaus'o—1880 m.). Jos jau pasenusios ir kasdien vis labyn sėsta, o mokslas daro vis naujus ir naujus atradimus (Šįmet išeina nauja laida Encyclopedia Britannica. Red.).

Bet kas įdomiausia, tai kad visą tą kompiliacijos darbą apsiėmęs atlikti (žr. "Liet. Ž." No. 83) vienas p. Jurgelionis. Sunku čia neišreikšti pasistebėjimo iš drąsos p. Jurgelionio, kuris, nebaigęs augštųjų (universiteto) mokslų ir neapsipažinęs su įvairiomis mokslų šakomis, drįsta imtis taip didžio ir atsakomingo darbo, nepakeliamo dargi universališkai išsilavinusiam žmogui. Šiandien, taip mokslams išsišakojus, vienas žmogus, kad ir genijališkiausias būtų, negali apimti visų mokslo šakų. Žingeidu, kaip p. Jurg. išguldys *integralus, diferencialus*, pats niekad nestudijavęs augštosios matematikos, arba įvairias chemijos ir fizikos teorijas, nepažindamas tų mokslų iki padugnių. P. Jurg., ant kiek man teko girdėti, pats save skaito tik "kalbotyros" žinovu, o rasi jis ir kitus mokslus lygiai "gerai" pažįsta, kaip ir "kalbotyra"... Pamatysime!

Tiek tuom tarpu apie "Lietuvos" išleistuvės encyklopedijos rengiamąjį žodyną.

Kataliogas dykai!

Didelis katalogas visokių geriausių rusišes armonikų, gerų ir pigių spaudimui laiškus, mašinėlių tokių, kaip ant paveikslėlio. Visokių muzikališkų instrumentų, lietuviškų knygų ir tt.

Prisiusk savo adresą su 2c. pašto marke, gausite katalogą dovanai. Adresas:

M. J. Damijonaitis
812 33rd St., Chicago, Ill.

NAMINĖ MOKYKLA

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityt ir rašyt bemokinio 15c.
ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
NAUJAS BUDAS mokintis rašyt be mokinio 10c.
Pinigus siųskite šiuo adresu:
P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS SALIUNAS

Užlaiko šaltą alų, gardžią arielką, kvepančius turkiškus cigarus, ir inportuotus gėrymus. Čia atsilankę lietuviai ras mandagių patarnavimus ir gaus rodą dykai. Atsilankykite pas:
Cezara Vaszkeliavicziu,
124 Millbury St., Worcester, Mass.

Tel. Yards 2139 Tel. Canal 2190.

J. P. Rashinskas

Narys S. L. A.

Fotografistas

Išdirba visokias Fotografijas puikiai ir už savo darbą gvarantuoja

Turi dvi puikiai įrengtas Galerijas

3213 So Morgan St. Chicago, Ill.
665 West 18th St.

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto, turiu užstatę randavų Bond (kauciją) \$25.000 dėl teisingumo. Užkvičiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaip netoli New Yorko gyvenamams, priimu ir pristatau ant laivų, tuomi busit apsaugoti nuo daug New Yorko nesaugumų. Darau doviernastis ir parupinu rusiškus pasportus. Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVICZIUS
178 Ferry Street, Newark, N. J.
Telephone 3599 L. Market.

LIETUVIŲ UŽEIGA PAS P. CZAPLIKA

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, ėlius, visada švieži, vynai ir visokie likerai geriausi, Visokius gėrymus veseilioms, krikštynoms ir šiaip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 & 121 A St. So. Boston, Mass.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.
495 Broadway, - - So. Boston, Mass.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Jurgis Stanaitis

Vienintelis lietuvis PHOTOGRAFAS S. Boston'e

kurs artistiskai atlieka darbą, padarydamas paveikslus kaip grupų, taip ir pavienių ypatų. Lietuviai! Atminkite, jog su reikalais visuomet reikia kreipties prie savojo po šiuom adresu:

453 A W. Broadway, So. Boston, Mass.

ŽEMAITĖS RAŠTAI

Antra pataisyta laida leidžiama prenumeratos keliu. Pren. \$1.

Jei lietuvis svetur duoną bevalgydamas, užmirštų Lietuvą, jos žmonės jų būvį, sielvartas, linksmybes, bet bundančios sąmonės kurstomas, panorėtų atgaivinti kudikystės vaizdelius, sakyčiau: skaityk Žemaitės rašt.

Žemaitė yra viena iš žymiausių raštininkų; ji per 20 metų parašė daug lietuviškų knygų ir toliau rašo. Tegul lietuvės Amerikoje renka prenumeratą ir išleidžia moteriškės raštus taip kaip vyrai išleido Dr. Kudirkos raštus. Žemaitės raštai naudingi visiems, tad užsiprenumeruokit!

ANTANAS ŽYMONTAS
28 B'way, So. Boston, Mass.

"DAGIS"

Kritikos, Satyros ir Juokų Mėnesinis Likraštis

DAGIS gražioj formoj knygos, ant geros popieros ir su viršialiais. viso 20 puslapių, kas mėnuo duoda skaitymų.

DAGIS kas mėnuo talpina po kelis originalinius lietuvių pieštus paveikslėlius.

DAGIS bado visus be skirtumo, kas tik nusikalsta prieš visuomenę, todėl Dagis turi rastis kiekvieno lietuviu name, tai yra geriausia gyduolė nuo visokių ligų. Juk visiems yra reikalingas linksnumas ir juokai, o Dagis nesigaili straipsnių su įvairiais pasiūpimais ir juokais.

DAGIO kaina labai žema, tiktai po 10 centų num., arba \$1.00 metams.

Siunčiant prenumeratą, adresuokite:

"Dagis" Publ. Co.
812 - 33 st., Chicago, Ill.

M. A. Norkunas.

Vienatinis

Lietuvis

Išdirbėjas

Visokių ženklų draugystėm, o ypatingai: kokardų, guzikučių metaliaų, ana meliotų ir padengtu celluloidu, šarpu, veliaų ir karunų. Man pavestus darbus atlieku artistiskai.

162 Prospect St
Lawrence, Mass

Tėvynės Mylėtojų D-ija, kuri 15-kos metų savo naudinga ir vaisinga kultūros dirvoje darbu darodė, og jai *neveldimatungai* rūpi Lietuvos apšvietimas. — dabarties tuošias prie Encyklopedijos leidimo, rengiasi, kaip viršui minėjome, artimiausioje ateityj leisti *rlutą* encyklopediją. Tėv. Mylėtojų projektuojamos *Encyklopedijos tikslus* — *įvairių mokslo šakų populiarizacija*. Ji išguldyt prieinamoj, visiems suprantamoj formoj mokslą *ant to laipsnio, kurį įsiai šlandlen atsiekė*.

Encyklopedija turės būti toli nuo šios dienos ginčų, ji neturės krypti nei į kairę nei į dešinę, ji turės būti beparteiška, objektyviška, laisva, kaip patsai mokslas yra laisvas.

Atradimai astronomijos, fizikos, chemijos, naujausi elektrikos pitaikimai, archeologijos restitucijos, istorijos, antropologijos, biologijos, gamtos mokslų, politikos, sociologijos, etikos, — žodžiu visa, kas tik gali mesti šviesos spindulį į žmonijos minties stygtį, — tas vietą mūsų Encyklopedijoje. Ji išguldyt faktus tikrai ir galimai smulkmeniškiausiais, įvairiais, tankiai priešingais teorijais — bešališkai, pačiam skaitytojui bus paliekama laisvė spręsti ir lenkti savo nuomonę vienon ar kiton pusėn.

Paveikslai, žemlapiai, piešiniai taipjan užima žymią vietą encyklopedijoje. Daugelį mokslo dalykų sunku, kitų gi visai negalima išguldyti, be tam tikrų piešinių, paveikslėlių, lygiai kaip geografija ir istorija negali apsieiti be žemlapių. Užtatai mūsų Encyklopedijoje tilps tikstantiai piešinių, paveikslėlių ir šimtai žemlapių.

Sekdami tradiciją ir pavyzdį garsių encyklopedistų pradėsių amžių, turime paskirti taip-pat žymią vietą aprašymui ir piešiniams *mašinių, įrankių*, kurie šiame pramonės amžyje turi taip didelę svarbą.

Niekvienai mokslo šakai stengsimės pakviesti atskirą redaktorių, kurio pareiga bus pasikviesti tinkamus sandarbininkus. Po visis straipsniais turės būti autorių parašai, kurie savo vardo garde atsakys už straipsnių tobulumą.

Mūsų encyklopedija nesutils į 8 toms, mes džiaugsimės sutalpinę viską į 10-12 tomy.

Žinoma, leidimas taip milžiniško darbo tęsis eilę metų ir turės sukonzentruoti aplink save visas dymiausias Lietuvos inteligentiškąsias jėgas.

Tiek šiom žyg skaidiau savo priederme paaiškinti Lietuvos visuomenei apie Tėv. Myl. D-ijos rengiamą *Encyklopedijos* laidą.

Ignacas Gabrys.

T. M. D. Literat. Komit. narys.

Paris, 5. t. Cambaceres, 20. XI. 1910.

Nenusimink, kada nelaimės

Ar verkemas širdj tau suspaus

Pracis audra, išnyks tos daimės,

Ir švies saulutė dar linksmiaus.

J. Aljras.

MOKSLO TRUPINIAI.

ELEKTRONIŠKA MEDEGOS TEORIJA.

Mokslavyrių protuose taip giliai yra įsisėdėjusi *elektroniška* teorija, kad reikėtų kokio naujo milžiniško fizikoje bei chemijoje išradimo, idant pakreipti kiton pusėn moksliskąj protą. Sulig elektroniškai teorijai, atomai, ilgai laikyti už galutinąsias, mažiausias nedalinamas materijos vienuotes, iš kurių visi chemiški elementai susideda, *nėra* tikrai nedalinamais kūnais, bet medegos dalelėmis, kurias galima padalinti į daug mažesnius kūnelius, daleles arba, moksliskai sakant, *elektronus*. Šitas vardas duota toms dalelytėms todėl, kad, padalinus atomą (prasmėje, kokioj jis kuone lig paskutinių dienų buvo suprantamas) į mažiausius galimus kūnelius, atrandį, jog tie kūneliai turi visas žinomas elektros ypatybes.

Vandenario atomas perdėm rokuota už lengviausią medegos dalelę, lengviausią kūnelį, kokis mokslui pasisekė susekti; bet pastaraisiais laikais padaryta daug sudėtinių sunkių ištyrimų (eksperimentų) su medega ir elektra, ir tie eksperimentai iš naujos pusės apšvietė klausimą kas link atomo ir elektros būdo. Daturta, galiaus, kad viename vandenario atome yra ne daugiau, kaip 1,700 elektronų ir ne mažiau, kaip 1,000 elektronų.

Nėra tokių smegenų, kurios galėtų perimti-suprasti, kokis tai yra vandenario atomo mažumas. Ką gi tasyk gali spręsti apie jį matematikas fizikas, arba matematikas-chemikas? Vienok kaip ir negalimas ant pažiūros dalykas šiandieniniam mokslui tampa galimu. Chicagos universiteto profesoriui Milliken'ui pernai pavyko išskaidyti atomą į elektronus ir matematiškai išmieriuoti-pasverti elektrono medegą.

Prasmė žodžio "medega" yra nežinoma, lygiai nežinoma yra tikra reikšmė žodžių "elektra" ir "elektronas". Žodžiai tie šiom žyg aprašo tikrai, kaip tūla medega išrodo ir kokias ypatybes ji turi. Vardas "medega" nesivartoja, šnekant apie vieną elektroną, bet jį vartojame, kuomet šnekame apie sąjungą dviejų ar daugiau elektronų, t. y. atomą. Atomai paprastai sulaiko savyje po kelis šimtus arba keliolika šimtų elektronų. Aišku, kad tokių mažutėlių kūnelių, kaip elektronai, žmonės niekuomet negalės matyti; dabar apie buvimą elektronų patyriama tikrai, kada jie yra smarkiaime skridime aplink viens kitą, ir tai prie išimtinausių aplinkybių ir pačių įautriausių aparatų.

Tam tikri skridimų smarkumai, daromųjų per tokius skridimus ratų didumai, kertės tarp tų skridimo ratų etc. tveria vieną ar kitą medegos formą. Kokios yra elektrono ypatybės, to kol kas dar negalima nei persistatyti sau ir juo mažius tegalima aprašyti. Elektronai gali vadiintis, jūgu ne medega, tai spēka, spēkos centrais, energija bei energijos centrais arba kitaip. Bet prie daburtinių moksliskų ištyrinėjimo

būdų panašūs vardai—tai tik vardai, “žvangantis varias ir skambanti cimbolai”, anot vieno anglų poeto žodžių. Niekas nežino, kas tai yra šviesa, šiluma, elektra, magnetizmas, spėka, energija, veiklumas, dangišky kūnų savitarpinis vienas kito pritraukimas, chemizmas, mintis, protas, medega etc.

Laikas nuo laiko pasigarsina kas per perijodiškosios literatūros leidinius, susekęs vieno ar kito iš viršminėtų dalykų prasmę, bet, keletui mėnesių arba savaičių praėjus, paaiškėja, kad vyro apsigauta. Jai-gu šios dienos mokslas jau ir suteiktų šokią-tokią nuovoką apie medegą, tai absoliutiškai jokios nuovokos-supratimo jis dar neduoda kas link proto ēsybės. Kai-kurie įžymesni šios dienos galvočiai ir tyrinėtojai prisipažįsta visai nieko čia nežiną ir sako, būk niekuomet žmogaus protas negalėsias žinoti apie to paties proto ēsybę. Vienok geriau būtų, kad jie taip nesakytų.

Per mokslą protas gali išsivystyti taip plačiai, kad jis kada sugiebs bent silpną nuomonę turėti pats apie save. Dabarties tas yra negalima. Gyvybė lygiai yra nežinomas, nesuprantamas prajovas. Vieni sako, kad gyvybė tai chemiškų veikmių bei chemizmo priežastis, kiti sako, kad tai tųjų veikmių pasekmė, išdava. Tūlas skaitlius mokslininkų, užsiimančių tyrinėjimu gyvybės ryšyje su chemija, mano, kad protas paeina iš vienijimosi ir skirstymosi smegenų cėlėse elektronų. Jie vadina tuos elektronus iš atžvilgio į jųjų mintinę veikmę n i u r o n a i s; kiti juos vadina m e n t o i d a i s. Vėla randasi klesia mintytojų, kurie tvirtina, kad mintys buvusios erdmėje nuo pat pradžių, kokią prasmę žodis “pradžia” neturėtų, ir kad tos mintys vaikščiojančios po cėles ir valaknėles smegenų, gimdydamos ypatoje mintis. Yra dar keletas teorijų apie protą; daug didesnė jų dalis veikimą proto mėgina aiškinti, pasigriebiant elektroniškos teorijos. Taigi dabar turime padirginimą prie uolesnio medegos ir proto studijavimo ryšyje su elektronais.

J. Alyras.

Iš Lietuvos.

Kauno gub Žemės tvarkomųjų komisijų rengiamieji dvisavaitiniai ūkio kursai. Kaip praneša “Vien.” No. 43, tokie kursai šią žiemą nutarta įtaisyti: Užpaliuose (Ukm. pav.), Rokiškyje (Ežer. p.), Pašvintyje (Šiaul. pav.), Vilkių (Kauno p.), Vabalninke (Pan. p.), Plungėje (Telšių p.), Skaudvilėje (Ras. p.). Tie kursai rengiami ypač suaugusiems šiek tiek apsišvietusiems ūkininkams, bet bus priimama visi — vyrai ir moterys ir net vaikai. Už mokslą mokėti nereikės. Mokytojais kursuose bus žemės tvarkomųjų komisijų agronomai. Viskas bus išguldoma lietuviškai. Programa plati: apie laukų, javų ir pievų prižiūrėjimą, gyvulių ir paukščių auginimą, pienininkystę ir abelnai apie ūkio reikalus. Kursai bus taisoma tik ten, kur atsiras bent 15 nuolatinųjų klausytojų. Valstiečiams reikėtų pasinaudoti šia proga

ir suradus bent 15 klausytojų — surašyti jų vardus, pravardes ir pasiųsti Kauno žemės tvarkomajai komisijai (v. Kovenskų gubernskų zemleustroitelnujų komisijai).

(Iš “Žemės”).

Lietuvių kalbos sintaksė. “Vadovas” (No. 27) jau pradėjo spausdinti mūsų žinomojo kalbininko p. Rygiškių Jono lietuvių kalbos sintaksę. Pirmamjame numery aiškina, kas tai yra: veiksny, tariny, papildiniai, pažyminiai ir aplinkybiniai žodžiai. Visa aiškinama puikiais gyvos žmonių kalbos pavzdžiais. Rašyboje pažymėjome įvesta pirmą kartą kai kurios naujos taisyklės.

Šitoje sintaksė tai vaisius lietuvių kalbininkų suvažiavimo Seinuose pernai metų. Aiškinti, kokią svarbą turės mūsų literatūrai ši pirmoji lietuvių kalbos sintaksė — nėra nei reikalo. Visiems, tur-būt, aišku.

Gyvulių auginimo ir pienininkavimo kursai. Vilniaus ūkio draugija prašo mūsų pranešti, kad nuo lapkričio 15 dienos s. m. jos įtaisoma gyvulių auginimo ir pienininkavimo kursai p. K. Vagnerio dvare “Didieji Šalčininkai”, palei Biniakinius (Pagirių gelž. st.). Gyvulių auginimas ir pienininkavimas tame dvare esą pavyzdinčiai vedami ir mokiniai bus čia mokomi tų dalykų netik teoretiškai, bet ir praktiškai. Kursai prasidėję lapkričio 15 d., truks tris mėnesius; bet įvyks jie tik tuomet, jaigu užsirašys nemažiau, kaip 10 mokinių. Į kursus priimama visi norintieji, kurie moka skaityti ir rašyti. Už mokslą mokama 60 rublių už visą kursą; pinigai įmokami užsirašant; užrašo draugijos raštinėje: Vilnius Zavalnaja, 9. Visi kursų lankytojai, kurie išlaikys iš viso 3 mėnesių mokslo kvotimus, gaus tam tikrą paliudijimą. Kursų vedėju yra vyriausybės užlaikomas vyriausiasis ūkio instruktorius Vilniaus gubernijai; jisai pasikviečia sau padėjėją; be to, į mokytojus kviečiama gydytojas-veterinorius. Kursistai darys visus darbus, kurie paliečia gyvulių laikymą ir pienininkavimą. Be to, kas dieną bus 3—4 lekcijos iš teorijos apie gyvulių kūno sudėjimą, apie šėrimą, jo įtekmę į pieno kokybę ir kiekybę, veršiukų auginimą, pienininkavimą, ganevas ir t. t.

Kursai, be abejonės, naudingi.

(Iš “Vilties”).

Dvarų parceliacija. Iš Žagarės, Šiaulių p. rašo mums: “Valstiečių bankas pardavinėja šiuos iš Nariškino pirktus dvarus: Vaidminius, Valiunus, Sliekus, Juodžius ir Stripeikius. To krašto žmonės gauna pirkties žemę tik iš po miško ir ganyklų. Jaigu kas iš lietuvių paprašo nors mažą dvaro laukų ariamos žemės gabalėlį parduoti, tai gauna tokį atsakymą: “su pravoslavais nemaišysime”. Gerąją žemę ketina rusams pavesti. Lietuviams gi ir latviams už kelmynus reikia brangiai mokėti (135—250 rb. už dešimtinę.)

J. Bielaks.

(Iš “Lietuvos Žinių”).

* * *

Tėvynės Mylėtojų D-ija, kuri 15-kos metų savo naudingų ir vaisingų kultūros dirvoje darbu darodė, og jai *neveidmainingai* rūpi Lietuvos apšvietimas, — dabarties ruošiasi prie Encyklopedijos leidimo, rengiasi, kaip viršuj minėjome, artymiausioje ateityj leisti *rimtą* encyklopediją. Tėv. Mylėtojų projektuojamos *Encyklopedijos tikslas* — *įvairių mokslo šakų populiarizacija*. Ji išguldyt prienamoj, visiems suprantamoj formoj mokslą *ant to laipsnio, kurį įtsai šiandien atsiekė*.

Encyklopedija turės būt toli nuo šios dienos ginčų, ji neturės krypti nei į kairę nei į dešinę, ji turės būti bepartiviška, objektyviška, laisva, kaip patsai mokslas yra laisvas.

Atradimai astronomijos, fizikos, chemijos, naujaisi elektrikos pritaikymai, archaiologijos restitucijos, historijos, antropologijos, biologijos, gamtos mokslų, politikos, sociologijos, etikos, — žodžiu visa, kas tik gali mesti šviesos spindulį į žmonijos minties srytį, — ras vietą mūsų Encyklopedijoje. Ji išguldyt faktus tikrai ir galimai smulkmeniškiausiai, įvairias, tankiai priešingas teorijas — bešališkai, pačiam skaitytojui bus paliekama laisvė spręsti ir lenkti savo nuomonę vienon ar kiton pusėn.

Paveikslai, žemlapiai, piešiniai taipjau užims žymią vietą encyklopedijoje. Daugelį mokslo dalykų sunku, kitų gi visai negalima išguldyti be tam tikrų piešinių, paveikslėlių, lygiai kaip geografija ir historija negali apsieiti be žemlapių. Užtatai mūsų Encyklopedijoje tilps tūkstančiai piešinių, paveikslėlių ir šimtai žemlapių.

Sekdami tradiciją ir pavyzdį garsių encyklopedistų praėjusių amžių, turime paskirti taip-pat žymią vietą aprašymui ir piešiniams *mašinų, įrankių*, kurie šiame pramonės amžyje turi taip didelę svarbą.

Kiekvienai mokslo šakai stengsimės pakviesti atskirą redaktorių, kurio pareiga bus pasikviesti tinkamus sandarbininkus. Po visais straipsniais turės būti autorių parašai, kurie savo vardo garbe atsakys už straipsnių tobulumą.

Mūsų encyklopedija nesutilps į 3 tomus, mes džiaugsimės sutalpinę viską į 10-12 tomų.

Žinoma, leidimas taip milžiniško darbo tęsis eilę metų ir turės sukcentruoti aplink save visas žymiausias Lietuvos inteligentiškąsias jėgas.

Tiek šiūom žyg skaičiau savo priederme paaiškinti Lietuvos visuomenei apie Tėv. Myl. D-jos rengiamąją *Encyklopedijos* laidą.

Juozas Gabrys,

T.M.D. Literat. Komit. narys.

Paris, 5, r. Cambaceres, 20.XI.1910.

Nenusimink, kada nelaimės

Ar verksmas širdį tau suspaus —

Praeis audra, išnyks tos baimės,

Ir švies saulutė dar linksmiaus.

J. Alyras.

MOKSLO TRUPINIAI.

ELEKTRONIŠKA MEDEGOS TEORIJA.

Mokslavyrių protuose taip giliai yra įsisėdėjusi elektroniška teorija, kad reikėtų kokio naujo milžiniško fizikoje bei chemijoje išradimo, idant pakreipti kiton pusėn moksliskąjį protą. Sulig elektroniškai teorijai, atomai, ilgai laikyti už galutinąsias, mažiausias nedalinamąsias materijos vienuotes, iš kurių visi chemiški elementai susideda, *nėra* tikrai nedalinamais kūnais, bet medegos dalelėmis, kurias galima padalinti į daug mažesnius kūnelius, daleles arba, moksliskai sakant, *elektronus*. Šitas vardas duota toms dalelytėms todėl, kad, padalinus atomą (prasmėje, kokioj jis kuone lig paskutinių dienų buvo suprantamas) į mažiausius galimus kūnelius, atrandū, jog tie kūneliai turi visas žinomas elektros ypatybes.

Vandendario atomas perdėm rokuota už lengviausią medegos dalelę, lengviausią kūnelį, kokis mokslui pasisekė susekti; bet pastaraisiais laikais padaryta daug sudėtinių sunkių ištyrimų (eksperimentų) su medega ir elektra, ir tie eksperimentai iš naujos pusės apšvietė klausimą kas link atomo ir elektros būdo. Datirta, galiaus, kad viename vandendario atome yra ne daugiau, kaip 1,700 elektronų ir ne mažiau, kaip 1,000 elektronų.

Nėra tokių smegenų, kurios galėtų perimti-suprasti, kokis tai yra vandendario atomo mažumas. Ką gi tasyk gali spręsti apie jį matematikas-fizikas arba matematikas-chemikas? Vienok kaip ir negalimas ant pažiūros dalykas šiandieniniam mokslui tampa galimu. Chicagos universiteto profesoriui Milliken'ui pernai pavyko išskaidyti atomą į elektronus ir matematiškai išmieruoti-pasverti elektrono medegą.

Prašmė žodžio "medega" yra nežinoma, lygiai nežinoma yra tikra reikšmė žodžių "elektra" ir "elektronas". Žodžiai tie šiūom žyg aprašo tiktai, kaip tūla medega išrodo ir kokias ypatybes ji turi. Vardas "medega" nesivartoja, šnekant apie vieną elektroną, bet jį vartojame, kuomet šnekame apie sąjungą dviejų ar daugiau elektronų, t.y. atomą. Atomai paprastai sulaiko savyje po kelis šimtus arba keliolika šimtų elektronų. Aišku, kad tokių mažutėlių kūnelių, kaip elektronai, žmonės niekuomet negalės matyti; dabar apie buvimą elektronų patyriama tiktai, kada jie yra smarkiame skridime aplink viens kitą, ir tai prie išimtiniausių aplinkybių ir pačių jautriausių aparatų.

Tam tikri skridimų smarkumai, daromųjų per tokius skridimus ratų didumai, kertės tarp tų skridimo ratų etc. tveria vieną ar kitą medegos formą. Kokios yra elektrono ypatybės, to kol kas dar negalima nei persistatyti sau ir juo mažiaus tegalima aprašyti. Elektronai gali vadintis, jaigu ne medega, tai spēka, spēkos centrais, energija bei energijos centrais arba kitaip. Bet prie dabartinių mokslisko ištyrinėjimo

būdų panašūs vardai—tai tik vardai, “žvangantis varias ir skambanti cimbolai”, anot vieno anglų poeto žodžių. Niekas nežino, kas tai yra šviesa, šiluma, elektra, magnetizmas, spēka, energija, veiklumas, dangišky kūny savitarpinis vienas kito pritraukimas, chemizmas, mintis, protas, medega etc.

Laikas nuo laiko pasigarsina kas per perijodiškosios literatūros leidinius, susekęs vieno ar kito iš viršminėtų dalykų prasmę, bet, keletui mėnesių arba savaičių praėjus, paaiškėja, kad vyro apsigauta. Jai-gu šios dienos mokslas jau ir suteiktų šokią-tokią nuovoką apie medegą, tai absoliutiškai jokios nuovokos-supratimo jis dar neduoda kas link proto ēsybės. Kai-kurie įžymesni šios dienos galvočiai ir tyrinėtojai prisipažįsta visai nieko čia nežiną ir sako, būk niekuomet žmogaus protas negalėsias žinoti apie to paties proto ēsybę. Vienok geriau būtų, kad jie taip nesakytų.

Per mokslą protas gali išsivystyti taip plačiai, kad jis kada sugiebs bent silpną nuomonę turėti pats apie save. Dabarties tas yra negalima. Gyvybė lygiai yra nežinomas, nesuprantamas prajovas. Vieni sako, kad gyvybė tai chemiškų veikmių bei chemizmo priežastis, kiti sako, kad tai tųjų veikmių pasekmė, išdava. Tūlas skaitlius mokslininkų, užsiimančių tyrinėjimu gyvybės ryšyje su chemija, mano, kad protas paeina iš vienijimosi ir skirstymosi smegenų cėlėse elektronų. Jie vadina tuos elektronus iš atžvilgio į jųjų mintinę veikmę *n i u r o n a i s*; kiti juos vadina *m e n t o i d a i s*. Vėla randasi klesa mintytojų, kurie tvirtina, kad mintys buvusios erdmėje nuo pat pradžių, kokią prasmę žodis “pradžia” neturėtų, ir kad tos mintys vaikščiojančios po cėles ir valaknėles smegenų, gimdydamos ypatoje mintis. Yra dar keletas teorijų apie protą; daug didesnė jų dalis veikimą proto mėgina aiškinti, pasigriebiant elektroniškos teorijos. Taigi dabar turime padirginimą prie uolesnio medegos ir proto studijavimo ryšyje su elektronais.

J. Alyras.

Iš Lietuvos.

Kauno gub. Žemės tvarkomųjų komisijų rengiamieji dvisavaitiniai ūkio kursai. Kaip praneša “Vien.” No. 43, tokie kursai šią žiemą nutarta įtaisyti: Užpaliuose (Ukm. pav.), Rokiškyje (Ežer. p.), Pašvintyje (Šiaul. pav.), Vilkiųje (Kauno p.), Vabalninke (Pan. p.), Plungėje (Telšių p.), Skaudvilėje (Ras. p.). Tie kursai rengiama ypač suaugusiems šiek tiek apsišvietusiems ūkininkams, bet bus priimama visi — vyrai ir moterys ir net vaikai. Už mokslą mokėti nereikės. Mokytojais kursuose bus žemės tvarkomųjų komisijų agronomai. Viskas bus išguldoma lietuviškai. Programa plati: apie laukų, javų ir pievų prižiūrėjimą, gyvulių ir paukščių auginimą, pienininkystę ir abelnai apie ūkio reikalus. Kursai bus taisoma tik ten, kur atsiras bent 15 nuolatinių klausytojų. Valstiečiams reikėtų pasinaudoti šia proga

ir suradus bent 15 klausytojų — surašyti jų vardus, pravardes ir pasiųsti Kauno žemės tvarkomajai komisijai (v. Kovenskų gubernskų zemleustroitelnuju komissiju).

(Iš “Žemės”).

Lietuvių kalbos sintaksė. “Vadovas” (No. 27) jau pradėjo spausdinti mūsų žinomojo kalbininko p. Rygiškių Jono lietuvių kalbos sintaksę. Pirmamjame numery aiškina, kas tai yra: veiksny, tariny, papildiniai, pažyminiai ir aplinkybiniai žodžiai. Visa aiškinama puikiais gyvos žmonių kalbos pavzdžiais. Rašyboje pažymėjome įvesta pirmą kartą kai kurios naujos taisyklės.

Šitoje sintaksė tai vaisius lietuvių kalbininkų suvažiavimo Seinuose pernai metą. Aiškinti, kokią svarbą turės mūsų literatūrai ši pirmoji lietuvių kalbos sintaksė — nėra nei reikalo. Visiems, tur-būt, aišku.

Gyvulių auginimo ir pienininkavimo kursai. Vilniaus ūkio draugija prašo mūsų pranešti, kad nuo lapkričio 15 dienos s. m. jos įtaisoma gyvulių auginimo ir pienininkavimo kursai p. K. Vagnerio dvare “Didieji Šalčininkai”, palei Biniakainius (Pagirių gelž. st.). Gyvulių auginimas ir pienininkavimas tame dvare esą pavyzdinčiai vedami ir mokiniai bus čia mokomi tų dalykų netik teoretiškai, bet ir praktiškai. Kursai prasidėję lapkričio 15 d., truks tris mėnesius; bet įvyks jie tik tuomet, jaigu užsirašys nemažiau, kaip 10 mokinių. Į kursus priimama visi norintieji, kurie moka skaityti ir rašyti. Už mokslą mokama 60 rublių už visą kursą; pinigai įmokami užsirašant; užrašo draugijos raštinėje: Vilnius Zavalnaja, 9. Visi kursų lankytojai, kurie išlaikys iš viso 3 mėnesių mokslo kvotimus, gaus tam tikrą paliudijimą. Kursų vedėju yra vyriausybės užlaikomas vyriausiasai ūkio instruktorius Vilniaus gubernijai; jisai pasikviečia sau padėjėją; be to, į mokytojus kviečiama gydytojas-veterinorius. Kursistai darys visus darbus, kurie paliečia gyvulių laikymą ir pienininkavimą. Be to, kas dieną bus 3—4 lekcijos iš teorijos apie gyvulių kūno sudėjimą, apie šėrimą, jo įtekmę į pieno kokybę ir kiekybę, veršiukų auginimą, pienininkavimą, ganevas ir t. t.

Kursai, be abejonės, naudingi.

(Iš “Vilties”)

Dvarų parceliacija. Iš Žagarės, Šiaulių p. rašo mums: “Valstiečių bankas pardavinėja šiuos iš Nariškino pirktus dvarus: Vaidminius, Valiunus, Sliekus, Juodžius ir Stripeikius. To krašto žmonės gauna pirkties žemę tik iš po miško ir ganyklų. Jaigu kas iš lietuvių paprašo nors mažą dvaro laukų ariamos žemės gabalėlį parduoti, tai gauna tokį atsakymą: “su pravoslavais nemaišysime”. Gerąją žemę ketina rusams pavesti. Lietuviams gi ir latviams už kelmynus reikia brangiai mokėti (135—250 rb. už dešimtinę.)

J. Bielaks.

(Iš “Lietuvos Žinių”).

Valkininkai. Trakų ap. Spalių 19 d. pusiaunaktį sudegė Čižūnų Uzdovinio kluonas (klojimas), pilnas prikimštas diedovanos. Ten pat buvo ir kai kurių miestelėnų-bežemių kruvinu trusu užsiauginti javai. Laimė, kad miestelyje yra susidariusi kuopa ugnagesių: ji apgynė artymuosius trobėsius. Begeginant patyriau, kad ugnagesiai turi per mažą kablių; gerai būtų keletas didesnių ir ilgesnių karčių, nes su tais, įsitvanojus ugniai, negalima pasiekti. Tas ūkinkas per 4 metus jau trečią kartą padega. Kai kurie čižūniškiai nenorėjo arklių duoti vandeniui vežti. Kažin-kaip jie patys žiūrėtų į tokį pat kaimynų pasielgimą, jai patys degtų. Uriadninkas aiškino, kad sulyg ugnagesių įstatymų, už pirmąją bačką vandens mokama 3 r., o už kitas dvi po 1 r. 50 k., bet ir jam nenorėjo tikėti. Paklausė, kai pradėjo protokolu gązdinti. Labai stropiai darbavosi atbėgę kareiviai. Jie būtų daug apdegrasčių ištraukę, bet juos sutrukdė sodiečių bailė, kad padegėlis nepaims apdraudžiamųjų, ir vėl nežinojimas: apdraudžiamųjų pinigų paimimas pridera nuo pačių sodiečių. Kaip jie paliudys, taip raštininkas ir užrašys. Ten buvęs.

Šiauliai. Praeitais metais Šiauliuose gyvavo viešatinė Šv. Juozapo darbininkų draugijos mokykla, kur daugiau, kaip 80 vaikų, mokės prigimtos lietuviškos kalbos. Dabar gi ši mokykla užsidarė, jokios kitos nėra, kur mokytų lietuviškai; nei vienoj valdiškoje mokykloj lietuvių kalba neišguldoma. Gaila. Vėl mūsų darbininkų vaikai lietuviai skęs tamsybėje, lenkystėj ir t.t.; vėl nebeišgirs lietuviškos dainelės, nei pasakėlės mokykloje. Kaunas turi net kelias "Saulės" lietuviškas mokyklas; Panevėžys taip pat net dvi; Šiauliai gi nei vienos! Gerai būtų, kad tėvai lietuviai pasirūpintų mokyklų vyresnybės prašyti, kad įvestų lietuvių kalbos išguldymą į esamąsias mokyklas. Jaigu be paliovos klabentų mokyklų valdžią, gal ką ir laimėtų, nes į dviklesę mokyklą šįmet paskyrė ir lietuvių mokytoją, panelę Eug. Adomavičaitę. Tėvai, nesnauskite, prašykite, kad mūsų prigimta kalba būtų įleista į mokyklą! L. Ž.

Lietuviai Amerikoje.

Valparaiso Universitetas.

Laikas nuo laiko buvo garsinama apie Valparaiso mokyklą ir kviečiama į ją. Aš irgi manau parašyti keletą žodžių, liečiančių šią įstaigą.

Valparaiso Universitetas randasi mažame miestelyje atuokume 44 mylių nuo Chicago's. Šita mokykla yra viena iš didžiausių Amerikoje, ir čionai yra arti 6.000 mokinių. Buvo užmetinėjama, būk šita mokykla niekai, bet dėl kokios priežasties, tai ir patys užmetinėtojai nežino. Nereikia geresnio paliūdinimo, kaip tik trumpai parodyti jos istoriją.

Ši mokykla tapo įkurta 1873 metuose. Ji tada turėjo tik keturias, ir tai žemesnias mokslo šakas,

penkis mokytojus ir vienus namus, o šiandien jau išgulto 25 mokslo šakas, užlaiko 176 profesorius ir turi aštuonis didelius namus. Tas augimas aiškiai parodo gerą tvarką ir vedimą šios mokyklos. Į šią mokyklą gali kiekvienas įstoti ir pradėti mokytis. Kai kurios šakos reikalauja, kad mokinys įstotų nuo pat pradžios metų, kaip tai: medicinos, advokatūros ir t.t. Be to, dar randasi vienas skyrius, į kurį galima bile kada įstoti — tai prirengimo skyrius į augštesnius mokslus.

Lietuviai pradėjo lankyti šią mokyklą apie šešis metus atgal. Per dvejus ar trejus metus rasdavosi vos keli mokiniai, o dabar jų yra apie 80 vaikų ir penkios merginos. Lietuviai čionai stovi augštai dėlto, kad gavo nuo mokyklos dvi lietuviškas klesas, kur gali kiekvienas lietuvis susipažinti su savo kalba. Tose klesose yra mokinama: lietuviškos gramatikos, santaikos, o kartais ir literatūros. Lietuviai turi čionai įsisteigę kelias draugystes, kai tai: Literatūriška Draugystė Lietuvių Valparaiso Universiteto, S.L.A. kp., T.M.D. kp. ir kai kurias kitas. L.D.L.V.U. laiko kas penktadienis susirinkimus, kur beveik kiekvienas lietuvis ir lietuvaite atsilanko. Laike susirinkimų esti programai, susidedą iš: referatų, dainų, deklamacijų ir t.t. Po programai kiekvienam draugui ir draugei leidžiama išreikšti kritiką pataisymui klaidų dalyvavusioms programe ypatoms; paskiaus esti svarstomi draugystės reikalai. L.D.L.V.U. užlaiko savo knygyną, kame kiekvienas lietuvis mokinys gali pasiskaityti naudingų knygų ir laikraščių. Čia lietuviai iš dvasiško atžvilgio gyvena pavyzdinčiai: visi sutinka, viens kitam padeda visokiuose dalykuose.

Išlaidos yra mažos, sulyginant su kitomis mokyklomis; už mokslą mokasi aštuoniolika dolerių į bertainį, o į metus šešios dešimtys dolerių. Valgis irgi neperbrangiausias: į bertainį lėšuoja nuo \$16.80 iki \$24.00. Kambarių galima gauti visokių nuo \$9.00 iki \$20.00 į bertainį. Žodžiu sakant, ypata, norėdama mokytis ir be reikalo neleidama pinigų, gali pragyventi metus už \$210.

Šių metų antras mokslo bertainis atsidarys gruodžio 13 d. 1910 m. Tas bertainis kaip visi, tęsis dvylika savaitių. Jaigu Lietuvoje budami, neturėjome progos mokytis, tai dabar turime ją kiekvienas. Broliai ir seserys, pradėkime jieškoti dvasiai maisto!

P. S. Jaigu būtų kas neaišku arba norėtumete daugiau žinių apie šią mokyklą, meldžiame prisiųsti laišką. Mes noriai atsakysime ant klausimų ir prisiųsime mokyklos katalogą. Rašykite šiuo antrašu:

A. Strikulis,

Lithuanian Library, 751 Cyrus St.,
Valparaiso, Ind.

Shenandoah, Pa.

Darbai truputį pasigerino ir bent ant tiek jada kad darbininkai gali prasimaitinti. Lietuvių judėjime šiuo tarpu yra keletas dalykų, kuriuos vertėtų paminėti ir laikraštyje.

Jaunuomenės kiltesnė dalis, susispietusi į "Shen

Lietuvių Teatrališką kuopą", darbuojasi dailos srytyje: mokinasi dainuoti, losti teatrus ir t.t. Dabar pradėjo mokintis Žemkalnio veikalą "Blinda, svieto lygintojas", keturių veikmių dramą. Šioji kuopelė jau penki metai, kaip darbuojasi dailos darželyje, ir jau daug kartų turėjom progą pamatyti jos veikimą ant scenos. Ji visades savo užduotį atlikdavo gerai. Bet pastaruojū laiku tarpe minėtos kuopelės dailininkų iškilo ergeliai — už vadovystės vadeles. Mat, ir vieni, ir kiti artistai jaučiasi save didesniais, negu ištikrųjų yra, visai neatsižvelgdami, ką kuris gali. Taip dalykams stovint, išrodo, kad garbūs artistai daugiau paiso apie savo ypotos parodymą, negu apie atsakomesnį perstatymą veikalo ant scenos. Ir dabar eina varžytinės už geresnes roles. Ar tai darbas scenos mīlėtojų, jaigu jiems rūpi daugiau sava ypata, negu abelnas kultūriškas ir tobulas scenos žydėjimas? Keista, kad tarpe taip skaitlingo lietuvių būrio nesiranda nei vieno rimtesnio inteligento, kuris sutvarkytų ir įvestų į tikrą kelią tokius kiltus ir naudingus dalykus. O gal ir randasi, tik nenori tąsytis su kūdikiškų pažiūrų artistais minėtos kuopelės. Labai būt gaila, jaigu dalykai nepasigerintų tarpe jaunų artistų, nes tuomi būt priversti taktiškesni ir rimtesni artistai apleist savo taip kiltą darbą — tautišką dailos darželį, kuris tiek daug jau atnešė naudos.

Lapkričio 16 d. š. m. buvo "Antra Lietuvių Vakarienė", parengta moterų 23 kp. S.L.A. Vakarienė buvo labai puiki ir triukšminga; bet ne taip triukšminga, kaip paprastai pas lietuvius vadina triukšmingais visokius balius ir pasilinksminimus, kurie esti paplukę alkoholiuje. Šita vakarienė buvo triukšminga, bet kiltai, su inteligentiškomis žaislėmis, nenaudojant jokių svaiginančių gėrimų. Šioje vakarienėje netik ką dalyvavo visi prakilnesni lietuviai, bet ir ke-liolika svetimtaučių inteligentų, kaip tai: advokatų, daktarų etc. Ir kas svarbiausia, kad dauguma svetimtaučių atrado sau užsiganėdinimą lietuviškose žaislėse ir linksminosi kartu su lietuviais iki vėlybos nakties. Kiekvienas apleido svetainę su užsiganėdinimu iš praleisto laiko, išsinešdamas malonų įspudį, kurį padarė doras lietuvių apsiėjimas ir nepaprastai mandagus užsilaikymas šioje vakarienėje. Man rodosi, nebus perdaug, jaigu paminėsiu nors trumpai būdą surengimo šios vakarienės.

Pirmiausiai, labai malonų įspudį darė ant susirinkusių ir pridavė daug iškilmės puikus ir lietuviams atsakantis išpuošimas svetainės, kurioje buvo vakarienė. Balti ir šviesiai mėlyni papuošalai ir tautiškos vėliavos, tinkamai pajvairintos su amerikoniškomis vėliavomis, parašas, padarytas iš elektrinių žiburėlių; vienoje, viršutinėje eilėje iš baltų žiburėlių žodis: "Sveikinam", o apačioj to, trys raidės S.L.A. iš mėlynų žiburėlių — išėjo taip: "Sveikinam S.L.A." Žiūrint į tą malonų papuošalą, į tautišką spalvą ir į parašą su titulu didžiausios lietuvių organizacijos pasaulyje, jauti neišpasakytą linksmumą, ir užgautos lietuviškos stygos prižadina sielą ir tautiškus jaus-

mus, kurie veržiasi su džiaugsmo ašaromis ir karštos padėkos žodžiais mūsų sesutėms už jų taip kiltą ir gražų darbą, atliktą papuošimui mūsų tautos.

Toliaus "Pirmas Lietuvių Benas" sugriežė keletą puikių dainų, o visą vakarą orkestra "Lietuviskų vaikų" griežė visokias dainas, kas publikai labai patiko, nes sveikino gausiu delnų plojimu. Iš žaislų buvo: lakiojanti krasa ir meškeriojimas.

Kaip girdėt, pelno liks apie \$300. Bet pažvelgus į atliktą darbą, tai nesulyginamai daugiau naudos atnešė šį vakarienė tautiškame lietuvių judėjime. Ir už tai Jūs, Shenandoah'rio lietuvių ir lietuvaitės, esate vertos garbės ir dėkingumo nuo visos mūsų tautos. Jūs, lietuviškos gėlelės, jau pražydot tautiškai, ir puošiat mūsų tautą savo darbais!... Tad dirbkit ne-nuilstančiai ir tolesniam laikui ir žadinkit ir kitų miestų dar tebemiegančias tautiškai Lietuvos dukteris. Šis Shenandoah'riečių darbas lai būna pavyzdžiu ir kitų miestų lietuvaitėms.

Jaunutis.

Dekalb, III.

Šis miestelis guli vakaruosna Chicago's. Vietinių lietuvių būrelyje yra apie 60 šeimynų ir pavienių apie 300 ypatų. Darbai eina neblogai: dienos uždarbis yra nuo \$1.65 iki \$4.00. Čia lietuvių gyvenimas, galima sakyti, geresnis, kaip kur kitur. Lietuviškų biznių ir biznierių nedaug: mėsinyčia, barzdos skutykla ir alaus išvažiotojas. Iš organizacijų yra S. L.A. 180 kp., T.M.D. 100 kp. ir dr-stė šš. Petro ir Povylo. Keletas sąvaicių atgal susitvėrė Lietuvių Ūkėsų Kliubas. Didžiausią narių skaitlių turi šv. Petro ir Povylo dr-stė, bet gaila, kad ji nieko daugiau neveikia apart suteikimo ligoj pašelpos ir posmertinių išmokėjimo. Laikraščių skaitytojų yra nemažai, bet yra daug ir tokių, kurie neskaito jokio laikraščio; tokius pakalbinus prie užsirašymo ir skaitymo, gauni atsakymą: "Man jokios naudos iš to nėra ir nuo skaitymo galva skauda", bet kada perdaug prisitraukia rudžio ar baltakės ir pakaušį susiskaldo ir už gro-tų gauna pergulėti, tai tada galva neskauda.

Lapkričio 12 d: šių metų rūpesčiu S.L.A. 180 kp. buvo surengtos prakalbos su deklamacijomis ir perstatymu. Užkviesta iš Chicago's "Rūtos" teatrališka draugystė, kuri sulošė dramą "Ponas ir Mužikai".

Kalbėtojum buvo p. A. Kviadaras iš Chicago's, kuris savo trumpoj kalboj (nes kalbėjo apie 15 minučių) susirinkusiems paaiškino apie naudingumą tokių organizacijų, kaip S.L.A., T.M.D., Aušros dr-stė, o taipgi Lietuvių Socijalistų Sąjunga Amerikoje, kuri irgi darbuojasi tarp Amerikos lietuvių.

Po prakalbų deklamavo p. T. Šeriūtė iš Chicago's. Deklamacijos ir prakalbos publikai labai patiko.

Perstatymas nekaip atlikta, nes, matyt, daugumas aktorių visai nemokėjo savo rolių, kadangi sufleris visą laiką už sienos, kaip pōterius kalbėjo taip garsiai, kad pas duris svetainės galima buvo jo žodžiai girdėti, kas publikai nelabai patiko, ir didžiai

nuobodu buvo klausyti atkartojant tuos pačius žodžius po du sykiu. Svetainė buvo gana puiki ir publikos buvo prisirinkę nemažai. Publika ramiai užsilaikė iki pat perstatymo pabaigai. Pabaigus gi perstatymą, kalbėtojas norėjo kalbėti antru sykiu kitokioj temoj. Vienok publika, nuvarginta aktorių prastu atlikimu rolių, sukilo ir apleido svetainę, nes jau vėlybas laikas buvo. Nuo to vakarėlio pelno jokio neliko, ir kuopa turėjo iš savęs apmokėti lėšas. Geistina būtų, kad kuopa nenustotų ir toliaus darbavusi.

A. M. Ručas.

Newark, N. J.

Lapkr. 16 d. buvo prakalbos ir deklamacijos, parengtos T.M.D. 41 kuopos. Publikos prisirinko pilna svetainė.

Panelė Stanislova Norvaišaitė deklamavo "Lietuvos šviesoliams", o Pranytė Dapkiuniūtė — "Netas yra didis" ir p. F. Daukšis — "Girtuoklis" ir "Neturėjo motynos". Mat. Galinis padainavo "Onytę" ir "Lietuvą".

Paskui kalbėjo Dr. J. Šliupas, kurį publika priėmė entuzijastiškai. Jis kalbėjo pusantros val. ir ką pradėjo, tą išvedė į aikštę ir kiekvienas buvo užganėdintas. Po Dr. Šliupui išėjo ant pagrindų p. A. Antonovas. Jis pasisakė kalbėsiąs temoj "Lietuvių išėivystė Amerikon", bet mažai ką apie tai pasakė, visą veik kalbą pašventė kunigėliams. Publikos daugumai jo kalba netiko; žmonės pradėjo skirstytis, nelaukdami galo. Potam p. Antonovienė deklamavo eiles "Kalėjime".

Nors T.M.D. 41 kuopa yra nedidelė, bet sunkų darbą atliko, nes turėjo priešų savo užmanymui. Kun. Stk., kada buvo pasiūsti prakalbų lapeliai išdalinimui, užprašė policijantą, kad nuvaikytų dalinuis žmones nuo bažnyčios.

M. A.

Iš Suvienytų Valstijų.

\$5,000,000 suktybė.

Susekta, kad dailos dalykų įvežėjų firma "Duveen Broliai" nusuko nuo valdžios \$5,000,000, kuriuos jie turėjo išmokėti, kaipo muitus. Pasirodė, kad jie jau keli metai, kaip apgaudinėja valdžią: reikiant uoste po prisiega pasakyti vertę įvežamųjų daiktų, firma kreivai prisiegavo, mažindama prekių kainą. Dabar palyginta firmos knygoje paduotų prekių vertė su prisiegtomis prekėmis ir atrasta nemažas skirtumas.

Medžioklės sezonas lėšavo 113 gyvasčių.

Chicago, gruod. 5.—Per, taip vadinamą, medžioklės sezoną 23 valstijose nušauta 113 ypatų. Pernai tuo sizonu neteko gyvasties, iš priežasties medžioklės, 87, užpernai 57, 1910 m. 82 ir 1906 m. 74. Daugiausia teisinasi kaltinami, kad apsirikę, manydami, kad tai briedis.

Ar jums pigesnė mėsa?

Nuo lapkričio pabaigos iki gruodžio 4 d. mėsinių firmos pardavinėja perpirkliams mėsos svarą 3-4-5 centais pigiau, bet mėsiničiose mėsos prekė kol kas mažne ta pati. Krautuvės, kurios buvo šiek tiek sumažinusios prekę, dabar vėla ją pakėlė. Vienas New York'o laikraštis pataria, kad pirkėjai patys reikalautų nuo smulkiųjų pardavikų pamažinimo kainos.

"Krikščionių mokslo" galva mirė.

Praeitą savaitę mirė Bostone poni Eddy, uždėtoja, taip vadinamojo, Krikščionių mokslo. Tas mokslas labiausiai atsižymėjo doktrina apie "gydymą protu" (mental healing) ir malda. Gydoma per įkalbėjimą kam ar įsikalbėjimą sau. Vadinasi, jaigu kas skauda, tai žinok tik Eddy's mokslo principus, melksis, tikėk, kad tavo kūnas yra tobulas ir pilnas dieviškumo, o be jokios medicinos išgysi. Nors tai mokslo pripažinta, kad tokis įsikalbėjimas sau ar įkalbėjimas kitam ligoje ir sveikame ypátos stovyje daug reiškia, vienok perdrąsu būtų sakyti, būk galima visas ligas "išgydyti protu".

Eddy's sekta skaito jau šimtais tūkstančių savo išpažintojus, turi desėtkus bažnyčių, savo organus ir tt.

Orlaivininkai pešasi.

Orlaivininkų brolių Wright kompanija šaukia teisman anglų orlaivininką Claude-Graham White už tai, kad jis panaudojęs savo orlaiviui tūlas dalis užpatentuoto brolių Wright orlaivio. Ištikro gi priežastis tos bylos yra kita. Graham White baisiai yra pasipiktinęs amerikony užvydu ir sako:

"Kada mane kviesta Bostonan lenktynėsna, mane užtikrinta, kad broliai Wright nedarysią jokių keblumų ir jie davė man rašytą užtikrinimą, kad to nebus.

"Bet niekam negalima tikėti šiame gyvuliškame krašte. Čia esti ypatingas būdas išvadinti žmones į latką. Matomai broliai Wright laikosi tokios pat sistemos. Tas man daro didelį nemalonumą, todėl bėgu iš šios šalies, kaip galima greičiausiai, ir tiktai tuomkart neišbėgsiu, jaigu mane suareštuos pirm, ne-gu aš užžengsiu ant garlaivio."

Brolių Wright orlaivinė kompanija savo siekiu stato pamušti anglus orlaivinėje konkurencijoje, kaip brangiai ta pergalė neatsieitų. Paskirta \$250,000 tobulinimui Wright'ų sistemos orlaivių. Norima pamušti netik Anglijos orlaivininkus, bet ir amerikonus. Plačiai siuntinėjama kompaniju persergėjimui, kad niekas neturėtų jokių interesų su anglais orlaivininkais, lygiai, kaip ir su amerikonais, kurie nevar-toja Wright'o sistemos lakstytojų.

Tai pirma stipriai organizuota bendrovė, kuri viešai skelbia kova orlaiviniams konkurentams.

Iš visur.

Rosijos valstiečių universitetas.

Žemiečiai valsčiaus Kodnikovo, Vologdos gub.

pasiuntė Dūmon savo nutarimą įsteigti Rusijos valstiečių universitetą atminčiai valstiečių paluosavimo iš-po ponų jungo. Sulig nutarimo, į tą universitetą galėtų būt priimami tik valstiečiai, kuriems mokslas būtų duodamas už dyką. Prirengimui mokinių į projektuojamąjį universitetą privalėtų įkurti visą eilę vidurinių mokslainių, kur valstiečiai būtų mokinami taip jau dovanai.

Socijalistų byla.

Saratovo teismo rūmai užbaigė nagrinėję 37 socijalistų-revoliucionierių bylą. Teisiamųjų skaitliuje buvęs sąnarys Pirmosios dūmos Anikin neatvyko teisman, dėlko jo uždėti parankos pinigai žuvo. Du kaltinamųjų mirė, 12 pasmerkta ištrėmimui Sibirijon, o 22 išteisinti.

Mexico.

Mexico.—Aštuntą kartą Diaz liko Mexico prezidentu; iškilmų, paprastai surištų su panašiais atsitikimais, nebuvo jokių, iš priezasties dar nevisai užgniauztos revoliucijos. Diaz išsiuntinėjo visų tautų valdžioms pranešimą, būk Mexico'je jau ramu ir respublikos piliečiai labiau, nei kitados branginą romą ir tvirtą administraciją. Vienok tokis tikrinimas ne suvis teisingas, nes kuone visa Chihuahua ir didelė dalis Madero provincijos dar ne valdžios rankose, ir tenykščiai revoliucionieriai laiko gana tvirtas pozicijas. Prezidentas pasiuntė 4 vyrų komisiją, idant vyktų sukilimo vietasna ir geruoju kalbintų revoliucionierius prie taikos. Komisijai pavelyta grąsinti sukilėlius kruvina "lekcija", jaigu jie nesiliaus.

Sukilimas Macao'je.

Lisabona.—Valdiškos žinios iš azijatiškos Portugalijos kolonijos Macao, kur praeitą trečiadienį pakilo kareivių ir jureivių maištas, praneša, kad ramybė ir tvarka įvykinta. Valdžia priėmė visas, maištininkų pastatytas, išlygas.

Tuomlaikinis gubernatorius, šalininkas ir užtarėjas zokonų, prašalinta nuo urėdo, o jo vietą užėmė liglaikinis teisėjas Vidal. Liaudis šita permaina visai užganėdinta.

Ginklavimosi ir liaudies interesai Anglijoj.

London.—Lloyd George surengė praeitų metų atskaitą, iš kurios paaiškėja, jog pernai Anglijoje mirė 420,000 suaugusių žmonių ir kad 350,000 mirusių nepaliko jokios nuosavybės, išimant menkos vertės rūbus ir naminius rakandus; kitų gi septynių tūkstančių palikimas siekia \$1,500,000,000, o du tūkstančių iš tų septynių paliko \$750,000,000, t.y. pusę visų metų palikimų.

Anglija kas metai išleidžia po \$350,000,000 kariumenės ir laivyno reikalams, taipgi išaina kiekvienai Didžiosios Britanijos šeimynai išmokėti į metus po \$40 karės dievaičiui. Iš tos sumos kiekvienas Anglijos darbininkas galėtų turėti kassavaitinį uždarbį, keturiais šilingais augštesnį.

Chinai didina laivyną.

Pekinas.—Chinijos randas tariasi apie \$25,000,000 užrubežinę paskolą savo kariškojo laivyno sudrūtinimui. Laivai ketinama dirbdyti Suv. Valstijose. Laivyno didinimas didumai nelabai patinka, nėra pinigai labiau reikalingi vidurinėms valstijos reformoms.

Svarbus popiežiaus dekretas.

Popiežius išdavė dekretą, kuriuo užgina dvasiškijai vesti bei kištis į bent kokių organizacijų administraciją. Ar ir parafijų reikalų vedimas bus uždrausta, dar abejojama.

Pralotas kalėjiman.

Viena.—Karintijos miestelyje Celovec pasodinta kalėjiman pralotas Weiss už dalyvumą apgavystėse, kurios subankrutino firmos Klein banką, kur, patariant dvasiškijai, bėdina liaudis dėdavo savo skatikus.

Daugiau rimtumo.

Paėmus atydon dabartines dienas mūsų S.L.A., tai ištikrųjų reikia stebėtis iš pasielgimo nekurių mūsų tautiečių. Tik protestai, protestai ir protestai, o daugiau nieko. Nieks negerai, nieks nepatinka, viską vali griauti! Bet, draugai, atsižvelgkim, ką darom! Ką gi veiksime viską sugriovę ir neturėdami sutvėrę nieko tvirtesnio? Neužtenka griauti ir ardyti nuveiktas darbas, nes tą gali padaryti ir paikiausias sutvėrimas. Neužtenka, kad mes mokam ignoruoti pasmerkti dalykus, kurie išrodo mums nepraktiškais; ką gi mes išgalvojam naudingesnį į vietą ignoruojamo dalyko? Kurgi mūsų tie tvirti pamatai, ant kurių galėtume remtis, griauinant dabartinę sistemą mūsų S.L.A.? Ir neturint nieko, absoliutiškai nieko tvirtesnio yra paikiausias darbas ardyti dabartinę tvarką.

Garbūs tautiečiai! tik pažvelgkim nors biskį rimčiau, o pamatysim, kad tie protestai ir kėlimas tokios betvarkės ir armyderio S.L.A. narių tarpe neveda prie nieko gero. Tuomi tik ardom tvarką, išmušam iš kelio nevieną dar pilną abejonės, tamsų savo brolių; kurstom antagonizmo ugnį tarpė S.L.A. narių ir demoralizuojam visuomenę! Ir su koku tikslu mes tai darom ir ką manom atsiekti? Juk iš tokių darbų negali būti nauda nei mums patiems, nei S.L.A., neigi mūsų visai tautai! Tokis mūsų darbas tai yra sunkiausia nuodėme prieš tautišką kultūrą.

Man rodosi, kiekvienas gerai dar pamena tuos protestus ir tą jomarką, kurį ketė mūsų karštagalviai-tautiečiai po 24 seimui. Ir kokia nauda iš to buvo nors kam? Nieko, absoliutiškai nieko! Ir kuomet

buvo sesijoje 25 seimas, tai nei puse lūpų nieks neat-siliepė ir nesigirdėjo jokių protestų. Tad pasirodo, kad mes rėkaujam ir protestuojam, kuomet mūs niekas negirdi ir negali išgirsti, bet kada būtų laikas ir toki dalykai būtų savo vietoje, tai mūs tada negirdėt. Taigi tas yra aišku, kad mes rėkiam ir patys nežinom už ką; protestuojam ir patys nežinom prieš ką.

Ne pro šalį būtų dabar pažvelgti į tas svarbiausias priežastis, kurios verčia mus dabar protestuoti, ir, jaigu neklystu, tai, man rodos, iš jų svarbiausioms yra šios:

1. Atmetimas kuopų įnešimų.

Pažvelgus rimčiau ir šalčiau į šį dalyką, pasirodo visai priešingai. Seimas *neatmetė* kuopų įnešimus, bet naudingesnius priėmė ir *įvykdino* gyveniman; iš jų pirmutinis — tai *visuotinas balsavimas!* Kitus gi naudingesnius kuopų įnešimus išrišo nauji S.L.A. įstatymai. Pagaliaus, visų tų įnešimų, nei negalima įvykdyti, nes dauguma jų yra nesąmonės ir nonsensai nesubrendimo. Esti net tokių įnešimų, kurie tiesiog peržengia įstatus S.L.A., kaip kad ir praėjusiam seime buvo vienas įnešimas (tik pamiršau, kokios kuopos), reikalaujantis prašalinti iš S. L. A. p. Šerną; bet už ką, tai visai nepasakyta. Na ir ką galima daryti su tokiu įnešimu? O juk, pagal supratimą protestų kėlėjų, ta kuopa turėtų priežastį protestuoti prieš seimo užmetimą jos įnešimo.

2. Padidinimas mokesties.

Mokestis pasididina, įvykstant pataisytiems S.L.A. įstatymams ir prieš tai visai nėra kaip protestuoti.

3. Priėmimas naujų įstatymų.

Šis tai ir yra svarbiausias punktas visų mūs protestų. Teisybę pasakius, nauji S.L.A. įstatymai yra labai sunkiai suprantami, iš priežasties nesuprantamos tarmės žodžių ir labai neaiškios ir supainiotos minties, rišančios sakinius. Bet už tai nekalti įstatymai nei seimas! Čia didžiausia kaltė vertėjo, kuris ėmėsi ne už savo darbo. Taipgi aš nukaltinu biskį ir S.L.A. Literatiškąjį Komitetą, kuriam seimas pavedė šį dalyką atlikti, prisakydamas pakeisti tarmę žodžių ir išreikšt mintį suprantamoj formoj. Bet Literatiškas Komitetas viską paliko originališkai, išskiriant punktus, nurodytus seimo protokole. Šiaip jau visi, išimant keletą klaidų mokesties dalykuose, yra labai *geri* ir sistematiškai tvarkanti S.L.A. reikalus įstatatai. Su įvykimu naujų įstatymų, galima lūkėti užžydint geros ir pavyzdingos tvarkos S.L.A., nes nuo žemiausio kuopos viršininkėlio iki augščiausiam Centro viršininkui kiekvienas turi tam tikras pažymėtas rybas ir aiškiai matys savo užduotį ir pareigas. Ir užtat nėra prieš ką protestuoti. Pagaliaus, tie įstatymai nėra išduoti kokios vienos ypatos. Juos išdavė 25 seimas S.L.A., ir tik toks pat seimas juos gali perrašyti, pataisyti arba atmesti. Bet kuomet jau seimas priėmė, tad nors plyštume berėkdami ir beprotestuodami, tai jau niekas mūs neišgirs ir nieko negelbės, net iki kitam tokiam seimui. Protestuoti taipgi prieš Centro Valdybą, kuomet toji tiesotai veda reikalus organizacijos, pagal jos statų ir seimu nurody-

mų, būtų beprotiškiausias darbas! Juk Centro Valdyba nėra jokia savistoviai veikianti sprendimo įstai-ga; Centro Valdyba yra tiktai Pildančioji Taryba, kuri daro tik tą, ką parodo įstatymai ir ką prisakė paskutinis seimas daryti net iki kitam tokiam seimui.

Taigi, kaip pasirodo, tai mes neturim nei už ką protestuoti, nei kaip protestuoti. O jaigu tą darom, tai vien tik su kokiais nedorais siekiais: ar tai norėdami išreklamuoti savo ypatas, ar tai norėdami kenkti S.L.A. ir daugiau tam panašių neaiškių siekių.

Vyručiai, daugiau rimtumo, o viskas bus gerai. Vietoj tų visų protestų ir bergždių ginčų, pradėkim rimčiau svarstyti dalykus ir išlaiko rengtis prie ateinančio seimo. Jaigu randasi kokios klaidos, padarytos praėjusių seimų, tai stengkimės išrasti tam tikrus vaistus, idant jais prašalintume iš tarpo mūs ant visados.

Man rodosi, nebus pro šalį, paminėjus tūlas klaidas, kurias aš užtėmijau tik dabar, visai jų nematydamas seime. Gal tik aš klaidingai suprantu, bet tikiuosi, jog garbūs S. L. A. nariai man tai atleis, nes aš visai nekaltas, jaigu aš taip dalykus suprantu, o gal rasis rimtesni ir geriau suprantanti tuos dalykus asmens ir teiks man nurodyti mano klaidingam supratimui tuos dalykus aiškiau.

Jau čia tai yra faktas, ir šitame neklystu, nes patyręs esmu, jog dauguma narių yra neužganėdintais iš paskirstymo mokesties pagal naujus įstatymus, ir, tiesiog koliodamiesi, atsisako nuo S.L.A. Nors tai, žinoma, toks darbas yra visai nesubrendusių ir tinkantis tik silpnapročiams. Jaigu kas-nors pasigadina, tai visu pirmu mes žiūrime, ar galima pataisyti, ir tik pamatę, kad jau niekai, numetam jį. Tas pats yra ir čia. Jaigu mes esam nariais kokios organizacijos ar draugystės ir jaigu pasitaiko taip, kad įvyksta kas tokio mums nepatinkamo, tai mes, niekam nieko nesakę, pametam draugiją. Kiekvienas draugijos narys turi jaustis lygiu visiems kitiems; ir, jaigu kas nepatinka, tai reikia stengtis pataisyti, žinoma, rimtai ir formališkai. Tik, kad jau galutinai pasirodo, kad negalima pataisyti pagal savo norą, o nenorint taikytis su dauguma—apleisti; bet ne pirm, negu išmėginsi. Vienok diduma to nesupranta ir dėlto reikia taikytis prie žmonių taip, kad būtų ir "vilkas sotus ir ožka ciela."

Prie senųjų įstatymų S.L.A. mes visi buvome persitikrinę, jog mokestis į S. L. A. buvo permaža; idant S.L.A. apsaugoti nuo gresenčio pavojaus-bankruto, reikėjo padidinti mokestis. Teisybė, naujieji įstatymai ir padidina, bet tik būsiantiems nariams, o dabar esantiems nariams *sumažina* mokestis, nežiūrint į jų amžį. Pirmiaus kiekvienas narys mokėdavo į fondą posmertinių po \$2,00 į metus, kuomet dabar turi mokėti tik \$1,56 į metus. Bet užtai kitų visokių mokesčių pasidaro net \$3,00 metams. Kam tokios didelės mokestys administracijos užlaikymui? Juk, mokant po 9 c. į mėnesį administracijos lėšoms, tai, sulyg paskutinės atskaitos liūdijimo, jog yra pilnų narių 9,556, per metus jie sumokės net \$10,320,48 vien

tik administracijos užlaikymui. Na ir kam mums toki dideli mokesčiai? Taipgi už organą į metus sumokama \$5,733,60, ir čia perdaug! Apart to dar, kiekvienas narys turi sumokėti kuopos reikalams po \$1,20 į metus. Tai, tokiu būdu, pasirodo, jog mokestis į fondą posmertinių sumažinta, o šiaip derdaug užkrauta visokių nereikalingų mokesčių.

Dėlto aš nuo savęs paduočiau S.L.A. narių kritikai sekančią nuomonę:

1. Kad dabar esanti nariai S.L.A. mokėtų į mėnesį už to paties skyriaus posmertinę, t.y. \$150,00 po 17 c., arba \$2,04 metams.

2. Kad administracijos valdymo lėšoms mokestis būtų sumažinta iki 5 c. į mėnesį arba 60 c. metams.

P a s a r g a: Žinoma, dar ir to būtų perdaug, bet būt galima iš tų pinigų pridengti kitoki nedatekliai.

3. Organas palikti taip, kaip buvo pirmiau, t.y., kad priverstinai turėtų mokėti už organą tik vienas asmuo šeimynoje su tuom skirtumu, kad pirmiaus mokėdavo po 50 c. metams; o dabar turėtų mokėti po 5 c. į mėnesį, arba 60 c. metams.

4. Panaikinti priverstinas mokestis kuopų reikalams, paliekant tą pačių kuopų autonomijai.

Būtų labai geistina, idant pasirodytų rimtas ir šaltas apkalbėjimas šių dalykų.

S. E. Vitaitis.

Mūsų mintys—ne svajonės.

Labui S.L.A.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Centro Valdybai Sulaukę "Tėvynės" No. 43, pamatėme, kad suspenduotų eilėse randamės ir mes, žemiaus pasirašę. Beje, daleidziate atšaukt "klaidą". Nesijaučiame ant savęs tokios baisios nuodėmės, kokią užkrauna S.L.A. Centro Valdyba.

Po XXV S.L.A. seimui pasirodė gana aišku, kad, vietoj sudrūtinimo organizacijos reikalų, užtraukta džiovos bakterijos ant S.L.A.

Mes, tikrai rūpindamiesi organizacijos gerove ir bujojimu, 14 d. rugpjūčio dalyvavome konferencijoje, laikytoje New Haven, Conn., ir po savo konferencijos nutarimais pasirašėmė, kadangi mums rūpi S. L. A. ateitis ir už jo ateitį tik tekovosime*).

Jūsų nelegališkai suspenduotieji S.L.A. 220 kuopos nariai:

V. Jokimas,

K. Stepulevičius,

Jurgis J. Jaras,

I. Šatas.

Wallingford, Conn.

*) Jūsų kovojimas yra be vertės, kuomet patys nežinote, kas yra jūsų priešas. Būtų kas kita, kad jūs prisipažintumėt, jog kovojate su nežinia arba, geriaus sakant, nesuprantate, kam XXV seimas priėmė tokius įstatus, kam taip, o ne anaip tas ir tas yra,—tąsyk būtų galima paaiškinti ir tos visos kovos karštis pereitų, ir vėla mes dirbtume, kaip dirbė savo ir žmonių gerovei vienybėje ir tvarkoje.

Vesti kovą ir į ją rengtis tai reiškia turėti priešą, kuris tave nuskriaudė. Čia to visai nėra; XXV seimo delegatai ne įgilinimui džiovos į Susiv. priėmė tą konstituciją, bet, priešingai, kad džiovos bakterijas užmušti, kad jos negautų vietos Susivienijimo kūne, o Centro Valdyba žiūri, ką seimas jai įdavė.

M. J. Damijonaitis.

MARGUMYNAI.

Levas Tolstoj.

Jo gyvenimas.

Grafas Levas Tolstoj gimė 1828 m., 28 rugpjūčio dvare Jasnaja Poliana, Tulos gubernijoje. Tėvams jo anksti mirus, Levą, kaip ir kitus jo brolius bei seseris, išaugino giminės. Pradinį ir vidurinį mokslą jis gavo namie. Paskui lankė Kazaniaus universiteto rytinių kalbų skyrių, nuo kurio už metų persikėlė advokatūros skyriun. Universitete jis mokinosi blogai ir negalėjo užslėpti savo kritiškų pažiūrų į mokyto sistemą lygiai, kaip ir į politiškąją tuomlaikinę Rusijos tvarką ir religiją, dėlto jis ir išmesta iš universiteto pradžioje antrų metų už blogą mokymosi ir "volnodumničanje" (laisvamanybę). Iš universiteto prašalintas, gyveno kaime iki 1851 m. 23 m. sulaukęs Levas įstoja kariumenėn. Tarnauja Kaukaze artilerijoje ir vėliaus dalyvauja garsioje Sevastopolio karėje. Po kare jis apleidžia kariumenę; bet baisūs karės vaizdai neišdžiūla iš jo atminties, priverčia jį giliau mąstyti apie netikumą valstijos rėdos, kuri organizuoja būrius galvažudžių ir siunčia juos naikinti nekaltus žmones, vadinamus priešais. Tolstoj'ui darosi baisu dėlei žmogžudysčių, kurias jis galėjo karės metu papildyti, ir jis puola dvasioje, mato save didžiausiu piktadariu ir jau mislija apie pasidarymą sau galą. Bet čia jieškojimas išėigos saužudystėje jam pasirodo nauja nuodėmė prieš draugiją; gema jame visai kitokia ideja — nuveikti žmonijai ką nors tokio, kas bent kiek atlygintų už aną žmogžudystės darbe dalyvavimą... Tolstoj, nors dar gyvena lengvamisliškai aristokratiškai, vienok jau pradeda laipsniškai apsireikšti jame būsimojo genijaus literato ir moralisto pašaukimas. Jis pradeda rašinėti vaizdelius iš karės laiko. Tie vaizdeliai atkreipia ant savęs domą tokių rašytojų, kaip Gončarovas ir Turgienėvas. Iš-uz teisingiausių karės scenų aprašymų matyt morališka galybė: nors Tolstoj nemoralizuoja dar, bet sunku nesusekti gilios simpatijos kenčiantiems, giliuos užuojautos geram ir nepykantos linkui pikto.

Nepoils Tolstoj važiuoja vakarinėn Europon, kur stengiasi susipažinti su naujaisiais proto judėjimais ir ypatingai studijuoja pedagogiką, kaipo dalyką, kuriuo jis mano pasinaudot švietimui liaudies.

Caras paliuosuoja 1861 m. valstiečius iš-po jungo pony, ir Tolstoj grįžta Rusijon, glamonėdamas mintį apie švietimą rusiškos liaudies. Ir jis steigia liaudies mokyklas, susiartina su žemiausiais luomais ir pamėgsta prastą, naturališką, naudingą valstiečio gyvenimą.

1862 m. Tolstoj vedė dukterį Maskvos dr-o Bress Sofiją Andriejevną. Nors jūdvių tikėjimiškos politiškos ir kitokios pažvalgos daug kame skyrėsi, vienok šeimyninis gyvenimas buvo gana nutikęs. Sofija Andriejevna, veikli ir ekonomiška žmona, padėjo tvarkyti savo perdaug nepratiškam vyrui ekonomiškus reikalus, o kada Tolstoj buvo užmanęs išdalinti

pavargliams savo turtus ir dvarą, ji to nedaleido. Nuo to laiko Tolstoj'us visai mažai tesikišdavo, pavesdamas rūpestį apie juos savo žmonai. Ji kritikavo jo veikalus, teikė patarimus, perrašynėjo juos, rengė spaudai. Jaigu ne ji, pasaulis mažiau teturėtų Tolstoj'aus gyvenimo ir darbo vaisių. O kas būtų išėjęs iš Levo pasiryžimo padalinti turtus tarp valstiečių ir elgetų, tai sunku dabar spręsti. Daleistina, tačiau, manyti, kad daugelio jo veikalų, kuriais šiandien pasaulis gērėsi ir iš kurių semia įkvėpimą, neturėtume.

Juo tolyn, juo spraga tarp viešpataujančios Rusijos religijos ir politikos, iš vienos pusės, ir tarp Tolstoj'aus nuomonių, iš kitos, — ėjo platyn. Jis įpuola į valdžios ir cerkvės nemylistą. 1901 m. cerkvė jį ekskomunikoja už jo veikalą "Voskresenje" (Prisikėlimas), o valdžia tais pačiais metais grąšina jį ištremti iš Rusijos; bet nuo to žingsnio susilaiko ir tik tai užgina Tolstoj'ui gyventi sostapilėse. Laike sunkios ligos 1902 m. stačiatikių dvasiškija siūlosi jį atgal priimti į cerkvę, bet Tolstoj'is atremia, kad ir mirties akvaizdoje "dusyk du — keturi" ir nepriima cerkvės malonės.

Desėtkai mažesniųjų Tolstoj'aus veikalėlių buvo uždrausta Rusijoje spaudinti. Jaigu atspaudintuose valdžia surasdavo ką nors sau priešingą tai baudavo tų raštų leidėjus ir pardavėjus, nedrįsdama kliūdyti paties Tolstoj'aus, kad ir aiškiai jis nekartą save bausti prašė. Taip, jo sekretorius Gusev išsiūsta į skurdų kaimelį Viatkos g. b. ir leidėjas Felten pasmerkta 6 mėnesiams tvirtovės už išleidimą brošūros "Kas daryti?" Tolstoj'is matė, kad Rusijos biurokratija nesigailėjo, bet bijojosi bausti jį, apie ką jis sarkastiškai pastaraisiais laikais išsireikšdavo: "Nedrįsta kąsti, tai dreskia". Taip drėskė jį cerkvė ir biurokratija 1908 m., kada kliudė visokiais būdais apvaikščiojimus 80 metų jo sukaktuvių, nors Rusijos geresnieji žmonės ir visas pasaulis vienijosi pagarbos jausmuose tam seneliui. "Drėskė" a. a. Levą caras su savo sėbrais iki paskutiniųjų jo gyvenimo dienų. Pakaks keleto pavyzdžių, idant parodyti, kaip Tolstoj'is buvo valdžios gerbiamas:

Ministerių pirmininkas Stolypin uždraudė pavadinti Tolstoj'aus vardu knygyną, įsteigtą sausyje š. m. Šių metų sausyje Krymo gubernatorius užgynė Teodozijos zemstvai liaudies mokyklose laikyti ant sienų iskabinus paveikslus Tolstoj'aus ir Turgienev'o; balandžio mėn. š. m. Rygoj uždrausta skaityti paskaita temoje "Tolstoj'is, kaip pradinės mokyklos mokytojas". Šiais pat gi metais visi Tolstojiečių Kriknicko kolonijos nariai tapo suimti ir užrakinti tvirtovėje ant 6—18 mėn. Kaltinta tolstojiečius suokalbyje prieš valdžią, nors tai buvo tik ramūs Tolstoj'aus principų pildytojai, kurie išpažino doktriną "nesipriešinimo blogam". Tai tik keli iš daugybės pavyzdžių.

Tolstoj'is, kaip rašytojas ir moralistas.

Tolstoj'aus vieta, kaip rašytojo yra vienatinė, išimtina. Perdēm jis pasilieka originalu. Ant jo rašy-

mo pakraipos neturėjo jokios įtekmės netik užrubežiniai, kaip naujų, taip ir senų laikų rašytojai, bet ir naminiai. Niekomet Tolstoj'is neaukavo veikalo prasmės dailai, ir jo raštai, tai veidrodis, kuriame atspindi visų Rusijos luomų gyvenimas ir autorius dvasia. Tiesa, išpradžios jis neleido iš savo minties nei dailos, kaip matome "Vaikystėje" ir "Karėje ir Taikoje", bet vėlesniuose savo veikaluose ir veikalėliuose jis pasišvenčia vientik realybės perstatymui; ir stebėtina: juo mažiau jis tesistengia dailai įtikti, juo daugiau atrandi dailos, dėlei galingo gamtos ir gyvenimo piešimo, ką ypatingai pastebime brošūrėlėse ir stambesniuose veikaluose, pritaikomuose prie liaudies supratimo. Gyvenimo piešime Tolstoj'is neturi sau lygaus nei iš senovės, nei iš dabarties. Jaigu nori žinoti Rusijos gyvenimą, ne plikai jos organizaciją ir išlaukinę išvaizdą, bet jo dvasią, skaityk Tolstoj'ų. Ruso dvasia, pilna ilgos kantrybės, nesvyruojanti drąsa, aklas paklusnumas ir lygiai akli sukilimai, ruso aiškus individualizmas, draugijinis blizgėsis ir draugijinis sugedimas niekur tikriau nenutepta, kaip "Karėje ir Tvarkoje" ir "Annoj Kareninoy". Jaigu kartais jis pasako kai kurias teisybes, kurias geriau būtų užtylėti, tai jis jas pasako teisingai. Gali kas nesutikti su Tolstoj'aus nuomonėmis, bet kiekvienas, skaitydamas jo nuomones, žino, kad josios — tai tikros Tolstoj'aus nuomonės.

Tolstoj'aus raštai supažindina visas Rusijos klases vienas su kitomis — skriaudžiamas ir niekinamas valstietis "Annoj Kareninoy" pamato, kaip augštosios luomos yra žemos, o iš kitų veikalų augštosios luomos pamato, kaip tankiai žemosios luomos yra augštesnės už augštąsias. "Karė ir Taika" daugiau nuveikė savo grafiškai tesingais karo baisybių vaizdais, negu visos taikos draugovės, triusiančios karių prašalinimui. Tai tiek tuo tarpu apie Tolstoj'ų rašytoją,

Prieiname dabar prie Tolstoj'aus moralisto, socialinio filozofa, šiagadininės literatūros ir dailos kritiko, apie kurį audros priešginiavimo siaudė.

Kokios, mūsų nuomonės apie jį nebūtų, vieną turime pripažinti, — jis visada eina tvirtai ir tiesiai, kaip jam jo protas ir sąžinė rodo. Literatūros ir dailos kritiką pas Tolstoj'ų ištryška iš tos pačios pažiūros į gyvenimą ir draugiją, kaip ir jo tikėjimo ir doros doktrinos ir jo gyduolės, peršamos atnaujinimui bei perbudavimui draugijos. Draugijinį gyvenimą ir individualinį gyvenimą, gyvenimą šiurkštesniuose materijališkesniuose apsireiškimuose ir gyvenimą jojo švelnesniuose, kiltesniuose, intelektuališkesniuose ir estetiškesniuose prajovuose Tolstoj'is mato, kaip vieną cėlą. Savitarpinį įvairių gyvenimo apsireiškimų prigulėjimą viens nuo kito Tolstoj'is suprato geriau, negu kokis kitas literatas-filozofas lygšiol.

Būdamas visuomet ištikimu savo proto ir sąžinės nurodymams ir būdamas atviru savo mintyse, Tolstoj'is galiausiai prieina prie išvedimo, kad šiuomlaikinė draugijos tvarka yra pamatuota taip, kad keli išnaudoja

dauguomenę. Toki draugija negalėjo rodytis Tolsto'jui morališka, dėlto nemorališka jam išrodė ir daila ir literatūra, pagamintos šios draugijos ir tarnaujančios mažumai. Taigi jis nusikreipia į šalį nuo paviršutinės aristokratijos kultūros, eina pas liaudį; ima iš jos pavyzdį naturališko, paprasto, naudingo gyvenimo. Kas netarnauja tos liaudies pakėlimui, apšvietimui, gerbūvui, ko ta liaudis negali suprasti, — viskas yra netikėta ir daroma vardan iškraipytos kultūros ir civilizacijos. Gyvenimas, rubežiuojantis su asketizmu, nuolatas ir artus bendravimosi su gamta ir primatiška komunizmo forma — tai svarbiausi elementai socialinio Tolsto'jus idealo. Bet tie elementai buvo taipgi ir pirminėje krikščionijoje; todėl socialinis Tolsto'jus idealas tampa jam krikščionišku idealu, idealu tikrai religiško gyvenimo. Ir to religiško idealo garsinime, suprantama, jis buvo priverstas stoti opozicijon prieš visas galingas įtekmes organizuotos stačiatikių bažnyčios, kuomet jis rado minias pritarėjų tarp įvairių sektantų. Gal paties Tolsto'jus žodžiai pasakys geriau apie jo socialinį ir tikybinį idealą. 1862 m. štai ką jis rašo:

“Aš tikiu į Kristaus mokslą. Laimė ant žemės galima tikrai tada, kada visi žmonės pildo Krystaus mokymus, kas yra galima, lengva ir malonu. Aš suprantu dabar, kad tik tasai yra augštesniu už kitus, kuris nusižemina prieš kitus, ir pasidaro tarnu visų. Aš suprantu dabar, kaip tie, kurie žmonių akyse yra dideli, yra Dievo pasibjaurėjimu... Viskas, kas kit kart man išrodė svarbiu ir teisotu: garbė, paguoda, civilizacija, turtai, painumai ir plonumai gyvenimo, kūniški užsiganėdinimai, puikus maistas ir drapanos, etikėta — man tapo dalykais melagingais ir paniekintais. Kaimiškumas, nežinia, neturtas, gyvenimo aštrumas, aplinkinių paprastumas, paprastas maistas, paprasti apvalkalai ir paprasti apsiėjimai tapo man teisingais ir tinkamais. Dabar aš negaliu remti nieko, kas kelia mane viršun bei atskiria mane nuo kitų. Aš negaliu, kaip tai kitados budavo, pripažinti savyje arba kituose titulus, arba luomas, arba kokybes, išimant titulą bei kokybę žmogaus... Aš negaliu susilaikyti nuo siekimo to, kas mane neskirtų nuo kitų žiniose, garbėje ir turtuose, bet kas vienyty mane su didžiuma žmonių... Aš negaliu dalyvauti bei kitus akstinti, kad jie imtų dalyvumą netikusiuose laiko praleidimuose: apysakose, teatruose, operose, baliuose ir t.p., kurie, kaip man pačiam, taip ir kitiems yra pinklės. Aš negaliu pritarti nevedystei ypatų, tikusių ženybiniam gyvenimui... Aš negaliu netikėti, kad ryšys tarp vyro ir moteries yra šventas ir vienatinis, kuriuo vyras syki ant visados neatristinai surištas su moteria, su kuria jis susivienijo”. Jis turi mintyje vienpatišką moterystę, kokioj ji formoje ir su kokiomis apeigomis arba be jų ta moterystė būtų užverinama. Jis negali matyti skirtumo tarp savo šalies ir svetimos arba pripažinti nuosavybės tiesas, arba klausyti valdžios prieš savo sąžinę, arba prisiegti, arba prieštarauti piktam spėka, arba sunkiai nedirbti savo rankomis, dėlei duonos kasdieninės ir kūno pageidimų nuslopinimų.

Alyras.

GEIDAVIMAS.

(Pagal Librą).

Arijų (arba indo-europiečių. Red.) rasa gali būti vadinama geidavimo rasa. Ji išsivystė nuo paprasčiausios protoplazmos per visus žemiausius gyvybės laipsnius, per visas žemiausias rases lig apšviesčiausias rases ant žemės. Visos jos viršesnėsios ypatybės: jos fiziškos formos gražybė, jos išdidžios emocijos (dvasiški susijudinimai), meilė tiesos, gražybė ir gero, jos nesuvaldoma valia kartu su jos vainikuojančia garbe, protu, — viskas išsiliejo iš vieno šaltinio ir tik vieno — *geidavimo*. Geidavimas yra priežastis žmogus yra pasekmė. Geidavimas valdė ir davė protą ir ištikro pagamino protą. Protas buvo tarnas o geidavimas valdonas. Ko tik geidavimas reikalavo, protas paklusniai pildė.

Lig tūlo laipsnio tas geidavimas buvo geras, nes geidavimas išplėtė vėlę, iki žmogus stijos milžinu protu. Vidutinis dešimties metų mokinys dabar žino daugiau, protauja daugiau šiandien, negu vidutinis žmogus penkių dešimčių metų atgal. Tokiais protu milžiniais tapo žmonės, kad tie protai, būdami tarnais geidavimų, įvykino tą apgailėtiną dabartinį stovį, kurį randame pas apšviesčiausias žemės rases. Pirmu negu protas stijo tokiu galingu, geidavimai turėjo silpnesnį tarną pildymui savo įsakymų, dėlto žmonės negalėjo eiti į tokias kraštutinybes, į kokias jie dabar eina. Rasa tada gyveno paprasčiau.

Kai kurie mokslavyriai ir šiaip jau augštai dvasiškai apdovanoti žmonės tvirtina, būk mūsų rasa išsivysčiusi per veikimą geidavimo ant tiek, ant kiek jai buvo galima išsivystyti ir būk milžinai-intelektai, valdomi geidavimų, toliau parengs sau kapus. Bet, iš antros pusės, ar galima sakyti, kad žmogus pasiekė savo proto išsivystymo rubežius ant šios žemės — tikslo, kuriam jis tapo sutvertas — stoti Dievo paveiklu? Kas, pažvelgęs į dabartinį žmonių stovį, sakyty, kad žmogus su savo augštu protu pasiekė tą idealą?

Koks tad antras žingsnis bus besiplėtojime rases ateityje? Žengti pirmyn ji turi; būti ramiai reiškia išnykimą. Sekančiame besiplėtojimo žingsnyje, be abejo, bus apsmainymas pozicijos tarp geidavimo ir proto — protas nebus ilgiau tarnas, bet valdonas. Protas tars geidavimui: “Taip toli tu eisi ir nei žingsnio toliau.” Per visus amžius buvo pavienės, augštai apateiktos ypatos, kurios garsino dvasios viršėnybės doktriną. Žmonija jau yra prisirengusi prie tokių mokymų. Mes pripažįstame, kad Kristus buvo augščiausiai išsivystęs iš visų panašių mokytojų. Jis apreiškė, kad jis apgalėjo svieta arba, kitaip sakant, jis buvo valdonas savo geidavimų.

Bet kaip ta revoliucija įvyks rasoje — ta revoliucija geidavimo ir proto? — Tokiu pat būdu, kaip ji įvykdoma pavienėje ypatoje. Kada dvasia stoji prisotinta gašlumais, godumais ir geidavimais, jai telieka vienas ir tik vienas *ilgas, paskutinis* geidavimas, geidavimas šio-to augštesnio, šventesnio, negu ką ji pirmiau žinojo, — tada dieviška dvasia įplaukia ir apšvie-

Čia protą ir protas įgyja išmanymą, kokio jis niekad nebuvo turėjęs, kada geidavimų buvo valdomas. Žmogus atras proto srytį, apie kurią jis pirma neturėjo nei mažiausios idejos, srytį, ant tiek apėmingesnę už jo dabartinį protą, ant kiek jo dabartinis protas yra apėmingesnis už žemiausių laukinių žmonių protą.

Kadangi žmogus yra praėjusių visų jo geidavimų suma, tai jis pridės sekantį žingsnį savo progrese prie tos sumos per geidimą, bet tai bus geidimas žinoti ir pildyti valią Dievo.

Revoliucija yra visada surišta su dideliais sumišimais; koks sumišimas bus, kada galutina revoliucija tarp proto ir geidavimo vyks ar tai ypatoj, ar tai tautoj, galima bus geriau įsivaizdinti, kada mes dirstelėsime į gadyne, kada geidavimas sėdėjo ant sosto. Jis nebus prašalintas be pražutingos kovos, kovos ir susirėmimo tokio, kokio svietas dar nėra patyręs. Pim negu žmogus įžengs į proto srytį, jis turės lenkti visą savo galingą protą, visą savo tvirtą spėką, kurią jis išvystė per truso amžius ir veikti linkui to vieno tikslo.

Kaip žmogus geidavimas-protas išvystė jo kūną ir vėlę lig jos dabartinio laipsnio, taip augštesnis dvasiškas protas išvystys vis gražesnius kūnus, kūnus, apgyventojai kurių niekad nesakys, "aš sergu, arba aš pavargęs, arba man liūdna."

Pranas Gudas.

Red. past. Vargiai besutinka tūli Libro išva-džiojimais su gamtmoksliais — vietomis tai tik drąsus pranašavimai.

Mirtis girtuoklio sunaus.

Aš manau, jogei mirsiu, mama, bet tu nesikelk iš miego; tu mane prižiūrėjai rūpestingai, tu gana jau rūpinaisi manim; kada buvau dar jaunu diegu. Aš čionai ne vienas, mama; tu eik ramiai pasilsėti: man nereikia pagalvinę apverst, nes aš ir taip minkštai guliu. Taip, aš žinau, kad aš mirštu, linksmas aš tenai einu, bet neramu mano širdžiai, tik dėl tavo vienos ašarų. Aš ir ten nebūsiu vienas, mama. Aš matau, — rūmas, pilnas šviesos; matau tenai pro langą, — veidai linksmi; girdžiu, — balsai šaukia: "Daugiau laisvės, daugiau tiesos!" Tai ne vėjai tenai švilpia pro sausų medžių šakas, tai ne ledai, ne lietus į langą barškina... Tuojaus mano kūną į juodą žemę užkas. Štai jau jaučiu, kaip švelniai-saldžiai lūpos mane bučiuoja, jaučiu, kaip rankos motynos glosto veidą ir myluoja, jaučiu, kaip josios krutinė graudžiai verkia. Ašara, rodos, paskutinė iš akių jai išleisti reikia; matau, kaip lūpos jos kruta, girdžiu, šnabžda žodžiai: kad tavo tėvelis būtų blaivus, tai nakties valandų nereikėtų leist taip nuobodžiai." Aš suspaudžiu josios ranką, sakau: "mama, Visągalis tesuteikia tau kantrybę, o kaip pareis mano tėvelis, pasakyk jam, kad aš ilgiau laukt negalėjau, dėlto neatsisveikinęs į atilsį nuėjau." Aš tavęs nepamiršiu, mama. Jaigu aš tenai ką nors rasiu, tai, ir ten būdamas, aš tavo širdies skausmus suprasiu. Dabar jau pervėlu

tau manęs gailėtis, aš einu ant amžino pasilsio.

A. B. Strimaitis.

Aukos A. Deltuvai.

Detroit, Mich. S.L.A. 21 kuopos bertaininiame susirinkime suaukauta.

Aukavo po \$1,00 A. Mielninkaitis, A. Šalaševičius ir M. Barauskas; po 25 c.: S. Bobinas, J. Šarkauskas, P. Lebeda, A. Gyvienė, J. Bujauskas ir J. Bendoras; po 20 c.: T. Strakalaitis, K. Butrimas ir V. Šarkauskas. Viso suaukauta \$5,10. Aukos pasiūstos Centro išdininkui p. J. Skritulskui.

Elizabeth, N. J. Dr-stė Lietuvos Sūnų savo susirinkime, laikytame 3 spal., suaukavo:

Aukavo \$1,00 A. Čiūzas; P. Bočkus 50 c.; po 25 c.: A. Matulaitis, M. Poška, Vl. Bitukas, P. Stukas, J. Paulauskas, J. Pekarskas, A. Kūnelis, St. Virbukas, J. Sriebalius, A. Žailckas, A. Bačkus ir K. Latvėnas. Viso \$1,50. Siuntimo lėšos 7c. Lieka \$1,43.

Roslyn, Wash. S.L.A. 219 kp. savo bertaininiame susirinkime paaukavo \$3,00 A. Deltuvai. Sekr. A. Jarušauskas.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

Cleveland, O. 178 kp. bus susirinkimas 18 gruodžio, svetainėj p. Kapelinsko, 212 Central vaiduct. Meldžiu visų narių susirinkti, nes bus rinkimas kuopos viršininkų. Taipgi, kurie dar negavote naujos konstitucijos, irgi meldžiama iki Naujų metų atsiimti. Po draug užprašau atsivesti naujų narių. Rašt. J. T. Kleiza.

Pranešimas nariams 23 kp. SLA.

Garbus nariai 23 kp. SLA. iš Shenandoah, Pa. Šiuomi pranešame, idant atsiimtumėt naujas SLA. konstitucijas, nes yra labai svarbu kiekvienam nariui žinoti įstatymus mus organizacijos, už tad meldžiame, idant nevilkindami nueitumėt pas mūs kuopos sekretorių, atsiimtumet ir su atyda perskaitytumet, idant ant toliaus žinotumet, ką turit daryt įvykus naujiems įstatymams. Konstitucijas galit gauti po šiuom antrašu: S. E. Vitaitis, "Darbininkų Vilties" Redakcija, Shenandoah, Pa.

Su pagarba 23 kp. SLA. valdyba 49

Atydai S.L.A. 212 kuopos.

Draugai ir Drauges! Mes, žemiaus pasirašiusieji, pranešame, jog salė pasiliko ta pati, t.y. Šv. Petro lietuviškos parapijos, Pine ir Union gatvės, nes prekė yra nuleista iki \$12,00 ant metų.

Taigi tēmykite "Tėvynę" žiedną sykį, nes tas yra svarbiausiu reikalu. Mėnesinis susirinkimas atsibus 18 gruodžio, tuoj po sumos, 11½ val. prieš piet. Teiksitės visi sąnariai susirinkti, nes yra svarbių reikalų. (49)

Komitetas: Kazys Braževičius,
Vladas Bytautas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dviejų draugų ir pusbrolio Dominyko Čeginsko, pusbrolis, girdėjau, gyvena Chicago, Ill. Draugai gi, Vladislovas Jenečka ir Juozas Loventa, taipgi girdėjau, gyvena Illinois valstijoje. Malonėsite patįs atsišaukti, ar kas kitas pranešti šiuo antrašu:

Jonas Tuinila,
Box 105, Acme, Wyo. (19)

Prakalbos, Prakalbos!

Chicago, Ill. 86-ta kuopa S.L.A. parengia prakalbas nedėlioj, 18 d. gruodžio, 1910, **Freihlit Turner Hall**, 3417-3421 So. Halsted st., 2-rą val. po pietų.

Programas ir kalbėtojų vardai bus vėliaus apskelbta "Tėvynėje". 36 kp. KOMITETAS.

Ant pardavimo.

Pigiai parsiduoda senai įsteigta vaistinė, kuri randasi netoli vietos, apgyventos lietuvių ir lenkų. Savininkas turi kitą biznį. Kreipkitės į F. A. HANCOCK, 800 W. Lombard st. Baltimore, Md. (09)

S.L.A. Nariams.

Šiuomi pranešu, kad turinti kokius susi-
nešimus ar reikalus su manim, kreiptusi šiuo
antrašu: **307 W. 30-th St., New York,** nes
jau iš Waterbury, Conn. persikėliau New
York'ą.

Jonas Žemantauskas,

Susiv. Liet. Amer. sekretorius.

'VIENYBĖ LIETUVNINKŲ'
duos dideles dovanas

Seniausias savaitinis laikraštis išeina kas Seredą Brooklyne, įsteig-
tas 1886 metuose 10 d. Vasario.

Kas užsirašys "Vienybę
Lietuvninkų" tiesiai iš re-
dakcijos ir prisiųs \$4.50,
gaus laikraštį per du metus
"Atlasą". "Pažvelgus at-
gal" ir tris Kalendorius;
kas \$4.00 — gaus laikraš-
tį per du metus, "Atlasą"
ir tris Kalendorius; kas
\$3.75 — gaus laikraštį per
du metus, "Pažvelgus at-
gal, tris Kalendorius; kas
prisiųs \$3.50 gaus laikraš-
tį per metus "Atlasą",
"Pažvelgus atgal", tris Ka-
lendorius; kas \$3.00 gaus
laikraštį per metus, "At-
lasą", tris Kalendorius;
kas \$2.50 gaus laikraštį
per metus, "Pažvelgus at-
gal", tris Kalendorius.

"Vien. Liet." prenume-
rata metams \$2.00. Bet
šias dovanas duodam savo
skaitytojams, kurie pagal
musų paminėtų prekę at-
naujis ar naujai užsirašys: iš
priežasties 25 metų sukaktuvių
laikraščio gyvavimo, taipgi iš-
leisime 10 d. Vasario 1911 m.
jubilėjinį numerį, kas supažin-
dys musų skaitytojus su plačia
praeičia laikraščio gyvavimo.
Šitas numeris bus su historiškais
straipsniais, redaktorių ir san-
darbininkų fotografijoms. Tas
jubilėjinis bus pirmas lietuvių
laikraštijoj, kurio da nevienas
iš laikraščių nesulaukė. Todėl
atreipiame atidžią visuomenės
pasinaudot iš progos ir para-
gint vienas kitą, nauji užsirašyt,
seni atnaujint. Pasiskubinkit,
jau trumpas laikas, sekančiu
antrašu:

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

1911 metais

Lietuvos Žinios

Eis 3 krtus per savaitę,
duos 150 numeriu per metus.

Prie L. Žinių eina lietuvių moksleivių laikraštis **AUŠRINĖ**,
kurią visi L. ŽINIŲ emėjai gauna **dovana!** Kas primokės prie
metinės prenumeratos 25 kap., tai gaus naują spalvuotą (su etnografiškais
rubežiais) **Lietuvos Žemlapį**, kuris šiaip parsidavinės po 50 kap.

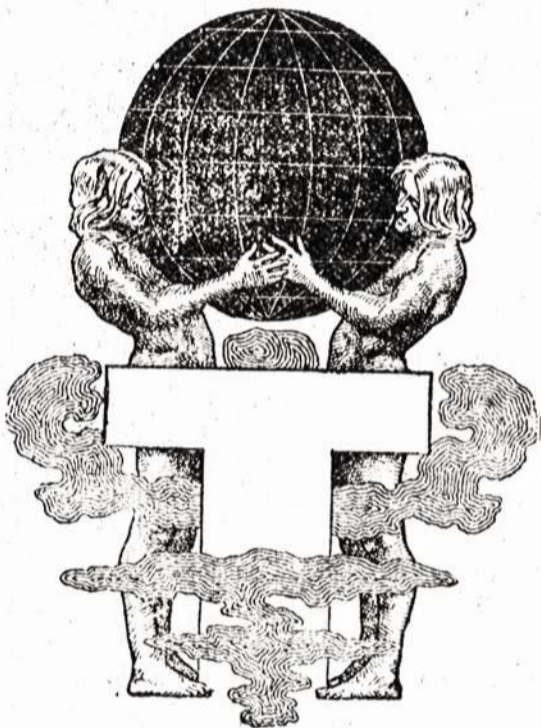
L. ŽINIAS, L. ŪKININKĄ, VILNIAUS KALENDORIŲ ir knygas lei-
džia Bendrovė — **F. Bortkevičienė, K. Grinius ir Ko.**

BENDROVĖS NARIAI įsimokėję 25 rub, gali gauti L. ŽINIAS už 1 rub.
metams, o įnešę 50 rub. — visuomet **dovana!**, t. y. duodasi iki 20 proc.

Kaina: Amerikoje metams 3 dol. 30 cent. (6 rub.), pusmečiui
1 dol. 92 cent. (3 rub. 50 kap.) **Lietuvoj** metams 2 dol. 20 cent.
(4 rub.), pusmečiui 1 dol. 20 cent. (2 rub. 20 kap.)

Adresas:

Vilnius Semionovskaja 10—1 "Lietuvos Žinios"
Russia—Lietuva.

O kas čia?

Dovana! popieros laiškams rašyti su visokiais pasveikinimais
ir tam pritinkančioms dainelėms su visokiais paveikslais ir su kviet-
komis. Kas prisiųs už 25c. pašto markes, tam prisiųsiu 12 popie-
rų su konvertais ir dar pridėsiu dovaną labai gražią Stainelę užgi-
mimo Kristaus, išleidama ant pavidalo altorėlio vertės 25c. Rei-
kalaujam agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokite: 50
K. J. INTAS, P. O. Box 1724, NEW YORK, N. Y.

Visiems naudinga!

Kišėninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapinė knygelė, kuri
turi 47 puslapius, didumo 3½x5½. Angliškoje kalboje. Mapos, ku-
rios parodo gelžinkelius, vandenį ir kalnus; Suvienytų Valstijų
status, teritorijas ir kiek state miestų, ir kiek gyventojų visame sta-
te, ir kiek atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestų.
Kaina 50c. Galima gaut pas

M. M. DOVYDAITĮ,

606 E 3-rd st.,

Wilmington, Del.

Tik iki Naujų Metų.

Kas ims už \$1.00, gali pasiskirti knygų už \$1.50 vertės iš žemiau nurodytų:

Naujausios ir visokios dainos	Teisingiausias Kabalas su
labai užimančios 50c	kazyrom 10c
Cigonas, juokingos eilės 5c	Kerštinga meilė drama 3-se akt. 10c
Revolucijos giesmės su natomis 35c	Linkšmas apsišėškimas apie
Grigorius, labai graži apysaka 15c	carą 5c
Melagių dėdė, juokinga pasaka 10c	Dvi puikios apysakos, Baumė
Raginis ir kitos gražios pasakos 25c	ir Alenutė 5c
Po keturesdešimt metų 25c	Supykusi Ponia 5c
Pėdom Kristaus, geri pamokin. 35c	Greičiausias pamokintojas
	angliškos kalbos 35c

Popieros laiškų rašymui gražiai išdirbtos, už tuziną 25c, 6 tuzinai už \$1.00
Altoreliai atidaromi labai gražūs 1 už 10c, 12 už \$1.00. Pavinėdavonių kor-
tos 1 už 10c, 12 už \$1.00. Auksuoti abrozėliai 1 už 5c, 6 už 25c. Reiklau-
jam agentų ir duodam didelį uždarbį. Siunčiant laiškus adresuokite taip:

A. Žvingilas, P. O. Box 3232, Boston, Mass.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas: vyriško ir
moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metų**
dubultavi dangteliai—viršai, puikiai išpjaustytas.
Absolūtiskai tikras laiko rodytojas, ypač pri-
taikytas prie gelžkelio žmonių, kurie rei-
kalauja užsitikimo laikrodžio. **Gva-**
rantuotas ant 20 metų. Ypatinga dovana: mes
pasiųsime tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O D.
\$5.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikda-
mi privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad
jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pa-
garsinta, **nemokekite nei vieno cento.** Atmin-
kite, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laik-
rodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško par-
duotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabaliuku
už **DYKĄ** prie kiekvieno laikrodžio.

Ecelsir Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

Gendroliaus Agentura

Męs užrašom visus einančius Liet. laikraščius, užlaikom visokios ytal-
pos knygas, visados turime visų išleistų žodinėlių ir duodu visiems, kurie už-
sirašys "Lietuvą", "Vienybę Lietuv-
ninkų", "Kataliką" puikią (\$1.50) mal-
dų knygelę ar \$1.00 vertės knygų, no-
rėdamas kad naudotusi iš progos ir
daugiausiai užsirašytų laikraščius.

Taipgi mėš parduodam Laivakor-
tes į Lietuvą ar iš Lietuvos ir iš kitur,
kur kas norėtų atvažiuot ar išvažiuot,
turime linijas kuriom perplaukia
greitu laiku per jures, kas palengvina
kelionę. Už teisingumą ir greitumą nerugosite. Pas mus pinigai nueis grei-
čiausiai, nes mėš su kitų pinigais nedarom biznio. Reikale užprašom visus.

N. GENDROLIUS,

224 Athens Street,

South Boston, Mass.

H. Morgan

Išdirbėjų bendrovė
ženklai, kepurės, šar-
pos, vėliavos, ant-
spaudos (pečėtys) ir
tt. Reikalaukite ka-
talogo su prekėmis.

13 N. Main St.,
SHENANDOAH, Pa

SLA. Centro Valdyba.

PREZIDENTAS:

M. J. Damijonaitis,
812 — 33-rd St., Chicago, Ill.

VICE-PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

SEKRETORIUS:

J. Žemantauskas,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.
P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
B. K. Balevičia,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.
P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

KNYGIUS ir "TEVYNES" ADMINISTRATORIUS

S. Astramskas,
307 W. 30-th St.
New York City.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiškos popie-
ros, 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valsti-
jų ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą,
4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsiškos popieras,
5 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai
ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė ko-
nam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas
J. Bendrick. **Kaina 25 centai.** Pinigus ir lai-
kus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
% Clerk of Cour POTTSVILLE, PA.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms
išdirba: Karunas, Amerikoniškas vėliavas, Szarpas,
Juostas, ženklellus, kepurės ir marszalkoms paredus,
teipgi visus bažnytinilus aprėdalu. Norėdamos guodo-
tinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas
butų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.
1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė

nuo

Strėnų skaudėjimo

Degimo krutinėje

Galvos skaudėjimo

Kateros

Užsišaldyme

Neuralgijos

nuo

Gerklės skaudėjimo

ZMIJECZNIK

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo

Patrukimo

Azma arba

Dusulio

Štyvumo sprando

Skaudėjimo:

sonuose

Rankų ir

Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė
gonbučiai, arba paslaptینگoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškia
(be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo
gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažin-
ties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiūsiu ge-
ras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą.
Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes
kitaip negausit atsakymo. ¶ Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename di-
deliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali už-
dirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausią. Taigi ra-
šykite reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyti
visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tau-
tiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų do-
vanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gy-
duolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes
gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano
kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę iš Brooklyn
N. Y. in SCRANTON, PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje
galit gauti LAIKRODŽIU, LAIKRODĖLIU, LENCIOGĖLIU, PUIKIU ŽIEDU, SPILKU,
KALČIKU, KOMPASU, KRYŽIUKU. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPŲU, KLERNE-
TU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokiu muzikališku instru-
mentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKIU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GU-
MINIU LITARU. ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu POPIERIU gromatams rašyti su
puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinkui konvertais TUZINĄ už
25c., 5 tuz. - \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS
seno i: naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, družiai apdaryta, su
prisiuntimu \$3.00. Jai katras neturit mano didelio KATALOGO No 3
pareikalaukit šiandien: prisiūsdami tikrą savo adresą ir už 5 c.
markę gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš
gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės
kaip kitur. Ordelius išsiunčiu greitai i visus Amerikos ir Kana-
dos kraštus. Perkupčiai gali gaut pirkt tavora daug pigiau kaip
kitur. Kviečiu visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties

šiuo adreso: M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.